

sauna

Suomen Saunaseura ry:n jäsenlehti 3/2016

*Alvar Aallon saunat
merkittävä osa suomalaista
kulttuurihistoriaa* s. 14

Rauhallisen
lumoava
Saunasaari s. 22

Pietarin banjat
kunnioittavat
perinteitä s. 26

Japanilaiset
rakastavat
sentojaan s. 38

**Cayenne S E-Hybrid Platinum Edition. Eleganti ja suorituskykyinen
– jalometallitason viimeistelyllä ja varusteilla.**

www.porsche.fi

PORSCHE

Cayenne S E-Hybrid Platinum Edition hinta 106 248,15 € (94 860,00 € sis. toim. kulut ja alv. + 11 388,15 € arvioitua autoveroa).
CO₂-päästöt 75–79 g/km, EU-kulutus 3,3–3,4 l / 100 km, sähköenergian kulutus 18,6–20,8 kWh / 100 km.

© TOVE JANSSON

*Suomi
Finland*
100

Wine
Gallery

VUOSISADAN VIINI

TOVE JANSSONIN TEOKSET **JUHLAT KAUPUNGISSA** JA **JUHLAT MAALLA** TEMPAAVAT MEIDÄT
MUKAAN VUOSISADAN JUHLAAN. NOSTAKAAMME MALJA ITSENÄISELLE,
SATAVUOTIAALLE SUOMELLE JA JUHLIKAAMME YHDESSÄ!

WINE GALLERY SUOMI FINLAND 100
BORDEAUX ROUGE
14,99€ / 0,75L (19,99€/L)

WINE GALLERY SUOMI FINLAND 100
CHAMPAGNE BRUT
34,90€ / 0,75L (46,53€/L)

WINE GALLERY SUOMI FINLAND 100
BORDEAUX BLANC
14,99€ / 0,75L (19,99€/L)

Saatavilla Alkoista 21.11 alkaen. Tuotevalikoima vaihtelee myymälöittäin

MAITTOHTUODELLA.FI

Turvallisia saunahetkiä

Ajattelin kirjoittaa iloisesti ja innostuneesti siitä, miten saunakulttuuri on saanut lähes huikean nosteen. Helsingissä on näytetty toteen, että uusia yleisiä saunoja mahtuu kaupunkiin monta – ja jokaiseen riittää myös asiakkaita. Nyt aamusunaan ja -uinnille pääsee muuallekin kuin uimahalliin.

Sitten yksi tilastotieto osui silmääni: lähes viidenneksen Hyksin valtakunnallisessa palovammakeskuksessa hoidetuista vaikeista palovammoista liittyy saunaan. Muun muassa mökkisaunojen kiukaat, kuumavesisäilöt ja varmaton veden käsittely aiheuttavat palovammoja.

Onko tässä sauna-kolikon toinen puoli?

Ei saisi olla – varsinkin, kun riskien vähentäminen ei vaadi paljon.

Suojakaiteet kiukaan ympärille, nousukaiteet lauteille, hyväkuntoiset lauteet, riittävä valaistus tunnelmasta tinkimättä, patakinnas tulipesän luokun avaamiseen ja jos saunassa on pesupiste, niin puiset ritilät lattialle liukastumisen estämiseksi – siitä on hyvä alkaa.

Saarnan seuraavat jaksot olisivat käsitelleet alkoholin käytön yhteyttä saunassa sattuviin palovammoihin ja kiukaan päällä kuivatettavan pyykin yhteyttä saunapaloihin. Onneksi palstan tila loppui.

Luodaan nautinnollisia löylyjä, omissa ja yleisissä saunoissa!

LEENA-KAISA SIMOLA
Päätoimittaja

28

Sisällys

- 8Uutiset
- 14Alvar Aallon saunat yhdistävät perinteet ja modernismin
- 22Rauhallisen lumoava Saunasaari
- 26Pietarin banjat yllättivät – perinteitä kunnioittaen
- 28Saunatalo taas arvoisessaan kunnossa
- 30Saunatalolla ajoittaisia ruuhkia, mutta saunoihin mahtuu aina
- 32Monen toimen Arja ansaitulle eläkkeelle
- 34Sompasauna: Kaikille avoin rantasauna pääkaupungin kupeessa
- 36Sydän-kiuas näyttää tietä tulevaisuuteen
- 38Japanilaiset rakastavat sento-kylpylöitään
- 40Suomen Liikesaunojen Liitto ry:llä mielenkiintoinen historia
- 45Lukijalta
- 46ISA:n kuulumisia
- 47Saunamestareita jo 20 vuotta
- 48With Light Steam -kirjan esittely
- 51Sauna-lehti 50 vuotta sitten
- 53Uudet jäsenet

Sauna-lehti 70. vuosikerta | www.sauna.fi | ISSN0357-6566

Julkaisija
Suomen Saunaseura ry
Vaskiniementie 10
00200 Helsinki
Tj Katariina Styrman
puh. 050 371 8178

Päätoimittaja
Leena-Kaisa Simola
Leka-Viestintä Oy
lehti@sauna.fi
gsm 0500 801 040

Visuaalisuus ja taitto
Klippi Design Management Oy
AD Yrjö Klippi ja Suvi Klippi

Painatus
Lönnerberg Print & Promo
Painos 4 800 kpl

Toimitusneuvosto
Petteri Ormio, pj
Ben Grass
Tiina Kaskiario
Jarmo Lehtola
Hannu Saintula
Gina Sundgren
Lasse Viinikka

Ilmoitukset
Kristian Miettinen
gsm 0400 225 855
aurinia@kolumbus.fi

Sauna-lehti 4/2016
Ilmestyy joulukuussa

Toimituksellinen
aineisto 25.10.

Ilmoitustilan varaukset 17.11.
ja aineistot 25.11. mennessä.

Osoitteen muutokset:
www.sauna.fi/jasensivut

Kannen kuva
Akateemikko Alvar Aalto oman saunansa kynnyksellä Muuratsalossa, kuvat Alvar Aalto -museon arkistoista.

Kaikki toimituksellinen aineisto tulee Saunaseuran käyttöön kaikilla oikeuksilla, emme vastaa tilaamatta lähetetyistä aineistoista

Taattua tyytyväisyyttä

FIM on suomalainen sijoituspalvelutalo, joka tarjoaa yksilöllisiä ja monipuolisia sijoitus- ja varainhoitopalveluja yksityisasiakkaille sekä instituutioille. Yksilölliset varainhoitopalvelumme tarjoavat vaivattoman tavan kasvattaa varallisuuttasi aktiivisesti ja pitkäjänteisesti ilman, että sinun tarvitsee kantaa huolta sijoitussalkkusi hoidosta.

Asiakkaistamme 97 % on tyytyväisiä FIM Private Bankingiin. Annamme takuun tyytyväisyydellesi, kysy lisää yksityispankkiiriltamme.

Varaa aika tapaamiseen privatebanking@fim.com tai soita (09) 6134 6250.

Kuva: Rami Salle/Keksi

Saunaseuran on jatkettava avoimena

Syksy merkitsee monille tihentyviä käyntejä Vaskiniemessä Saunaseuran saunoissa. Kohti loppusyksyä ja talvea saunojien päivittäinen määrä kasvaa, kunnes keväällä se taittuu vähitellen laskuun.

Saunaseuran kuten muidenkin yhteisöjen on osattava uudistaa itseään ja samalla pitää kiinni arvokkaista perinteistään. Sulkeutumalla ja kääntymällä sisäänpäin se ei onnistu. Seura tarvitsee uusia jäseniä, erilaisia saunaharrastajia ja sauna-aatteen edistäjiä ja uusia saunasisaria ja -veljiä tekemään seuran toiminnasta mielekästä sekä seuran yhteisöllisyydestä avointa.

Seura ottaa vuosittain uusia jäseniä, joita kaksi seurassa vähintään viisi vuotta jäsenenä ollut henkilö on suositellut. Toistaiseksi uusien jäsenten ottamista on rajoitettu jäsenten oikeudella suositella vain yhtä uutta jäsentä vuodessa. Jäsen puolestaan saa tuoda saunalle vain kaksi vierasta kerrallaan.

”

*Omalla käytöksellämme
voimme vaikuttaa
moneen asiaan
– ruuhkiinkin.*

Vuosina 2013–2016 jäsenmäärä on kasvanut hiukan, vaikka vuosittain uusia jäseniä on otettu 200–250. Syy on yksinkertainen: samaan aikaan jäsenyydestä on luopunut tai jäseniä on poistunut keskuudestamme vuosittain 70–150. Saunomiskertojen keskiarvo on noussut 139:sta 151:aan. Samaa aikaan seuraan on rakennettu yksi savusauna lisää, joten sisään- ja uloslämpiviä saunojen määrä on noussut viidestä kuuteen. Saunakapasiteetti on kasvanut siis 20 %:lla, kun saunojen määrä on kasvanut alle yhdeksän prosenttia.

”

Kiireisimpinäkään saunomisaikoina saunoista eivät paikat ole loppuneet kesken, kuten menneinä vuosikymmeninä joskus saattoi käydä. Keskustelua on käyty löylyn laadusta ja kiukaiden lämmöstä, joihin me kaikki voimme vaikuttaa oikeilla saunomistavoilla, sulkemalla löylyluukut ja luomalla löylyä oikein. Kahviossa on muutamana päivänä vuodessa tiivis tunnelma, ja siihenkin voimme käytöksellämme vaikuttaa. Helsingin kaupungin alueella oleva parkkipaikka on ahdas, mutta alue ei ole seuran hallinnassa. Ruuhkan välttämiseen voi vaikuttaa itse joko etsimällä autopaikan kauempaa tai käyttämällä julkista liikennettä.

Seuran jäsenmäärä ei voi kasvaa loputtomiin – tai tarkemmin: Vaskiniemen saunojen käyttö ei voi kasvaa rajattomasti. Toistaiseksi käyttö ei kuitenkaan ole saavuttanut kriittistä pistettä. Seuralla ei ole tarvetta ryhtyä nykyistä tiukempiin rajoituksiin sen enempää uusien jäsenten kuin saunojen käytönkään suhteen. On kuitenkin kaukokatseista pohtia jo nyt, mitä keinoja meillä on käytettävissämme.

Tuomas M. S. Lehtonen

Hieno tunnelma toi voiton kuvakisassa

● Sauna from Finland järjesti viime kesänä kaikille saunojille ja saunan ystäville avoimen valokuvakilpailun, jonka teemana oli "Saunalifestyle".

Tuomaristo valitsi viisi lifestyle-idean tavoittanutta kuvaa, joista pääpalkinnon vei Timo Mäenpään kuva saunasta kosken rannalla. Tuomaristoa viehätti erityisesti elävä valo, joka nosti kauniisti esiin kosken kuohut.

Saunatalon poikkeukselliset aukioloajat loppuvuonna

● Juhlapyhien vuoksi Saunatalo on suljettu pyhäinpäivänä 5.11., itsenäisyyspäivänä 6.12., joulupäivinä 25.–26.12 sekä uuden vuoden aikaan 31.12.–1.1.2017 ja loppiaisenä 6.1.2017

Joulukuun on vielä aikaa, mutta se tulee kuitenkin tuota pikaa. Muistetaan johtokunnan suositus, jonka mukaan jäsenten tulisi rajoittaa vieraiden tuontia saunalle joulukuussa. Joulunaika on saunatalolla erittäin ruuhkaista aikaa. Jos on mahdollista, tuo saunalle vain perheenjäseniä. Lämmin joulumieli säilyttää hyvän saunahengen ruuhkasta huolimatta.

Toimiston aukioloajat muuttuvat

● Seuran toiminnanjohtajan tavoitat parhaiten puhelimitse maanantaista torstaihin kello 10–12. Toimistolla ei ole enää vakituisia aukioloaikoja, paikalle saa piipahtaa aina, kun toiminnanjohtaja on paikalla. Voit myös sopia tapaamisesta etukäteen.

Entiset kiinteät toimiston aukioloajat ovat osoittautuneet turhiksi, sillä jäsenasiat hoidetaan nykyisin pääasiassa sähköpostilla.

Tervehtimään saa toki aina tulla, jäseniä on mukava tavata!

Toiminnanjohtaja Katariina Styrman, sähköposti tj@sauna.fi, 050 371 8178

Näin hierojalle, pesijälle ja esittelysaunaan

● Hieronnat varataan näppärin netissä sähköisestä hieronta-kalenterista. Myös omien yhteystietojesi muuttaminen sujuu parhaiten netin kautta.

Pesijävaraukset voi tehdä puhelimitse tai saapuessa saunalle.

Jäsenet voivat esitellä suomalaista saunakulttuuria isommalle joukolle Saunaseuran tiloissa. Esittelysaunoja voi varata perjantai- ja lauantai-illoiksi. Esittely-saunaan mahtuu maksimissaan 40 ihmistä. Kyselyt ja varaukset kahviosta.

Saunaseura ja Sauna from Finland yhteistyöhön

● Suomalaisen saunan yritysten liiketoimintaa edistävä Sauna from Finland on hyväksytty Saunaseuran yhteisöjäseneksi. Samalla myös seura liittyi Sauna from Finlandin jäseneksi.

Syvenevällä yhteistyöllä pyritään lisäämään saunatietoutta ja edistämään saunakulttuuria niin yleishyödyllisellä kuin kaupallisellakin puolella. Suomalaisen saunan kehittäminen ja saunatiedon levittäminen on kummankin toiminnan perustana.

– Saunan historian, kulttuurin ja liiketoiminnalliset vaikutukset ovat mittavat. Tärkeintä on saunomisen kiistattomat hyvinvointi- ja terveysvaikutukset, jotka tekevät suomalaisesta saunomisesta kysytyn myös

maailmalla, toteaa Sauna from Finlandin toiminnanjohtaja Carita Harju.

– Saunaseura on suomalaisen saunakulttuurin puolestapuhuja. On hyvä,

että meillä on kumppani, jolla on suhteet alan kaupallisiin toimijoihin. Näin voimme vaikuttaa ja jakaa tietoa myös suoraan yrityksille, kommentoi Saunaseuran toiminnanjohtaja Katriina Styrman.

Sauna from Finland on monialainen saunan ympärillä olevien yritysten verkosto, jonka tavoitteena on luoda maailman paras suomalainen saunakokemus. Verkosto on perustettu vuonna 2010 ja sillä on nyt 140 jäsenyritystä.

www.saunafromfinland.fi

Pesijä Birgitta.

Säästä rahaa, maksa kortilla!

● Tiesitkö, että käteisen rahan käyttö on kallista? Helppoiten säästät omaa vaivaa ja seuran kuluja maksamalla ostoksesi kortilla. Seuran kassalla on käytössä myös lähimaksuominaisuus, joten pienet ostokset maksat helposti korttia vilauttamalla.

Helsinki Sauna Day tulee taas

● Viime maaliskuussa suuren suosion saavuttanut Helsinki Sauna Day uusitaan 29.10.

Ideana on, että kuka tahansa saa ilmoittaa oman saunansa mukaan tapahtumaan ja saunavuoroja varataan verkossa.

Viime kerralla mukaan ilmoittautui 50 saunaa ja tapahtuma sai liikkeelle 1 500 löylyn ystävää.

Tapahtuman järjestää Yhteismaa ry yhteistyössä Visit Helsingin, Löylyn ja Allas Sea Poolin kanssa.

Ilmoita oma tai yhteisösi sauna mukaan tai lähde itse kiertämään saunoja. Kokemus varmasti kannattaa!

Suomen Saunaseura myönsi tämän vuoden Löylynhenkilöpalkinnon Helsinki Sauna Daylle.

www.helsinkisaunaday.fi

Lapset ykkösiä Vihtavestivaaleilla

● Vihtavestivaalit juhli heinäkuussa 22-vuotista olemassaoloaan Valkeakosken Tarttilassa.

Tänä vuonna oli kutsuttu vihdanteon maakunnan mestaruuskilpailuun seutukunnan ”kirkkoväki”. Monien yhteensattumien vuoksi ainoastaan Sääksmäen seurakunnan edustaja, pastori Juha Valkama pääsi edustamaan seurakuntia. Hänelle lankesi ihan luonnostaan kutsuttujen sarjan voitto.

Eniten runsaslukuista yleisöä kiinnosti lastensarja. Kymmenkunta lasta osallistui vihdantekoon ilman aikuisten ohjausta. Yksi lapsijoukkue oli 12-vuotiaan isoveljen ja hänen 2-vuotiaan pikkuveljensä muodostama tiimi.

Koulun opettajista koottu tuomaristo päätti jokaisen lapsen tekemän vihdan täyttävän ykköspalkinnon kri-

teerin, joten kuvan jokainen lapsi sai voittajalle kuuluvan huomion. Kaukaisimmat lastensarjan osallistujat olivat Rovaniemeltä.

Lastensarjan voittajatiimin lapset

halusivat esiintyä vain etunimillään; Samuli, Leevi, Iiris, Martta, Henna, Huugo, Aurora, Tuukka ja Lenni, Martte ja Veeti.

Teksti ja kuva: Jarkko Virtanen

Mikkel Aalandin Perfect sweat -kirja filmiksi

● Sanfransiscolainen valokuvaaja ja dokumentaristi Mikkel Aaland on tullut tunnetuksi saunan ystävänä sekä kansainvälisesti että meille suomalaisille.

Hänen kirjoittamansa Perfect sweat -kirjan filmioikeudet on myyty ja Mikkel Aaland kävi kesällä Suomessa mukanaan yksi rahoittajista ja samalla kartoitettiin filmiin sopivia paikkoja.

Mukaan on tarkoitus saada ainakin runsaat kymmenen maata ja niiden hikoilukulttuuria. Suomi on listan ykkösenä, kuten myös Mikkelin kirjassa. Filmaus pitäisi aloittaa 2017 keväällä. Traileri löytyy You Tubesta. RE

Tupaswillan Mahtisauna Vuoden Savusauna

● Ikaalisten perinteisillä Saunafestareilla viime kesänä Vuoden Savusaunan yrityssarjan voitto meni Laukaassa sijaitsevalle Perinnekylä Tupaswillan Mahtisaunalle.

Se on maailman suurin savusauna, johon mahtuu jopa 150 saunojaa.

Kilpailun tuomaristoraati koostui festarit järjestäneen Löylynlyöjät ry:n ja Kansainvälinen Savusaunaklubi ry:n neljästä koulutetusta ja kokeneestä henkilöstä.

Tupaswillan isännän Erkki Kauppisen mukaan voitto tuli melkoisena yllätyksenä, ja varsinkin se, että tuomarit eivät löytäneet saunasta mitään parannettavaa.

Tulikiveltä seinäkiuas

● Tulikiven ensimmäinen seinäkiuas on superellipsin muotoinen Routa-kiuas. Sen syvyys on vain 30 senttiä, joten se ei vaadi paljoa tilaa. Pienten suojaetäisyyksien ansiosta lauteet voi asentaa lähelle kapeaa sähkökiuasta, jolloin se sopii löylyn lähteeksi myös pienempiin saunoihin.

Vastukset on sijoitettu siten, että pienistä ulkomitoista huolimatta kivitila on melko suuri. Vaakauritettu vuolukiviverhoilu varaa lämpöä ja luovuttaa sitä pitkään, mikä auttaa sekä pehmeiden ja kosteiden löylyjen luomisessa että saunatilan kuivattamisessa saunomisen jälkeen.

Routa-kiukaasta on saatavana kolme eri teholuokkaa: 9, 6 ja 4,5 kilowattia. Näistä löytyy teholtään sopiva vaihtoehto tilavuudeltaan 3–13 kuutiometrin kokoiisiin saunoihin.

noihin. Kiukaaseen voi valita joko manuaalisen tai elektronisen ohjauksen, jonka avulla sen voi kytkeä

KNX-taloautomaatiojärjestelmään.

LÖYLY

LÖYLY TARJOAA UPEITA ELÄMYKSIÄ JA LÄMPIMIÄ HETKIÄ YMPÄRI VUODEN.

Kesäpäivistä kelpaa nauttia upeilla terasseilla ja saunat ovat kuumana joka päivä.

Kertalämmitteinen savusaunamme ja perinteinen puusaunamme on avoinna joka päivä klo 13-22 (ti klo 16 alkaen).

Saunoista pääsee vilvoittelemaan terassille ja uimaan mereen ympäri vuoden. Kahden tunnin saunavuoro 19€/hlö. Lisätunnit 10€/tunti.

Löylyssä on lämpimänä myös aamusauna keskiviikkoisin ja lauantaisin klo 7.30-9.30. Aamusaunan hinta on 19€/hlö.

Hinnat sisältävät pyyhkeen, pefletin ja pesuaineet.

SUN - SEA - SAUNA

f Löyly

@helsinkisauna

HERNESAAREN RANTA 4 - 09 6128 6550 - WWW.LOYLYHELSINKI.FI

Katajanokan merikylpylään vaikka aamu-uinnille

● Allas Sea Pool -merikylpylä altai-
neen ja saunoineen avattiin syys-
kuun alussa Helsingin Kauppatorin
kupeeseen Katajanokalle.

Altaat ja saunat avautuvat joka
päivä aamulla kello kuusi ja ne ovat
avoinna viikolla kello 22:een ja
viikonloppuna aamuyöllä yhteen.
Uintilippu maksaa aikuisilta yhdek-
sän ja lapsilta kuusi euroa. Saata-
vana on myös sarja- ja kausilippuja.

Terassikahvila on avoinna päivit-
tän ainakin 10–21.

Altaalla voi osallistua uintikurs-
seille sekä harrastaa liikuntaa kuten
joogaa, pilatesta ja zumbaa. Siellä

järjestetään myös konsertteja ja
muuta tapahtumia ympäri vuoden,
muun muassa täydenkuun uinteja.

Allas Sea Pool on täysin valmis
kevääällä 2017, kun alueen pääraken-
nus valmistuu. Siinä tulee olemaan
kattoterasseja, à la carte -ravintola,
Itämerikeskus, myymälä sekä neu-
vottelutiloja.

Maa- ja merialueineen lähes heh-
taarin kokoiselle alueelle mahtuu
kerralla 3 500 henkilöä, joka mah-
dollistaa 10 000 kävijää päivässä.

www.allasseapool.fi

Lapinlahdessa löylyt 1800-luvun saunassa

● Helsingin entisessä Lapinlahden
sairaalassa toimii nyt Lapinlahden
Lähde. Se on mielen hyvinvoinnin ja
kulttuurin tapahtumapaikka, avoinna
kaikille kävijöille päivittäin.

Saunan ystäville todellinen helmi on
Lähteen sauna. 1880-luvulla valmistu-
nut saunarakennus on ollut aikoinaan
henkilökunnan ja potilaiden käytössä.
Saatavilla olevan tiedon mukaan se
on Helsingin vanhin edelleen toimiva
sauna.

Sauna on avoinna joka ilta. Maanantaista
lauantaihin naiset ja miehet saunovat
vuorotellen, sunnuntaisin on sekavuoro.
Saunan voi tilata omaan käyttöön iltaisin,
saunaeväät saa helposti Kahvila Lähteestä.

Lapinlahti sijaitsee upeassa sairaala-
puistossa, meren rannalla. Uimaran-
taan on nyt alle sata metriä, mutta
oma uimapaikka saunan viereen on
rakenteilla.

www.lapinlahdenlahde.fi ja
facebook: Lähteen sauna

Uutuuskirja avaa suomalaista saunaelämystä

● Marraskuussa ilmestyy Carita
Harjun kirjoittama "Sauna - suo-
malainen elämä", joka esittelee eri-
laisia saunaelämyksiä, niin perin-
teisiä kuin modernejakin. Kirja avaa
oven suomalaisen saunan sielun
maisemaan ja kertoo samalla, miten
merkittävä osa saunalla onkaan
suomalaisten elämässä.

Kirja on syntynyt yhteistyössä
Sauna from Finlandin kanssa ja sen
kustantaa Kirjakaari. 128-sivuinen
kirja ilmestyy myös englanniksi ja
saksaksi, myöhemmin ehkä myös
kiinaksi ja japaniksi.

Kirjan hinta on 43 euroa ja tässä
vaiheessa tilaukset voi osoittaa:
mikael.pussinen@kirjakaari.fi

Pisla + Opa = OPA Lumo -sauna- tuotteet

● Kotimaiset Pisla Oy ja Opa Muurikka Oy ovat yhdistäneet osaamisensa ja luoneet valikoiman tuotteita suomalaiseseen saunaan.

OPA Lumo -mallistossa on tarjolla saunatarvikkeita, -tekstiilejä ja -tuoksujia. Vaihtoehtoja on sekä perinteiseen että moderniin saunaan. Tuotteet ovat pääsääntöisesti kotimaista muotoilua. Cozmic- ja Earth-sarjan tuotteet ovat myös valmistettu Suomessa. Molemmissa sarjoissa on saunakiulu, löylykauha, sauna- ja kosteusmittarit sekä aromikupit.

Muita OPA Lumo -tuotteita ovat muun muassa teräksestä valmistetut reilunkokoiset vati ja vesikauha sekä kiukaan yläpuolelle ripustettava makkara-pannu.

Saatavana mm.
www.opamuurikka.fi
-sivuston verkko-
kaupasta.

BWT

Bio Water Technique

Mullistava saunakokemus

Helo BWT:n avulla voit nauttia useista saunaelämyksistä yhdellä ainoalla kiukaalla. Nerokkaan suunnittelutyön tuloksena syntyi tämä innovatiivinen ratkaisu, joka takaa maksimaalisen saunautinnon energiatehokkaasti minimaalisilla CO2-päästöillä.

Lue lisää osoitteessa www.helo.fi/bwt

⊕ SAATAVILLA RAUTA- JA TUKKUKAUPOISTA KAUTTA MAAN

helo
REWARD YOURSELF

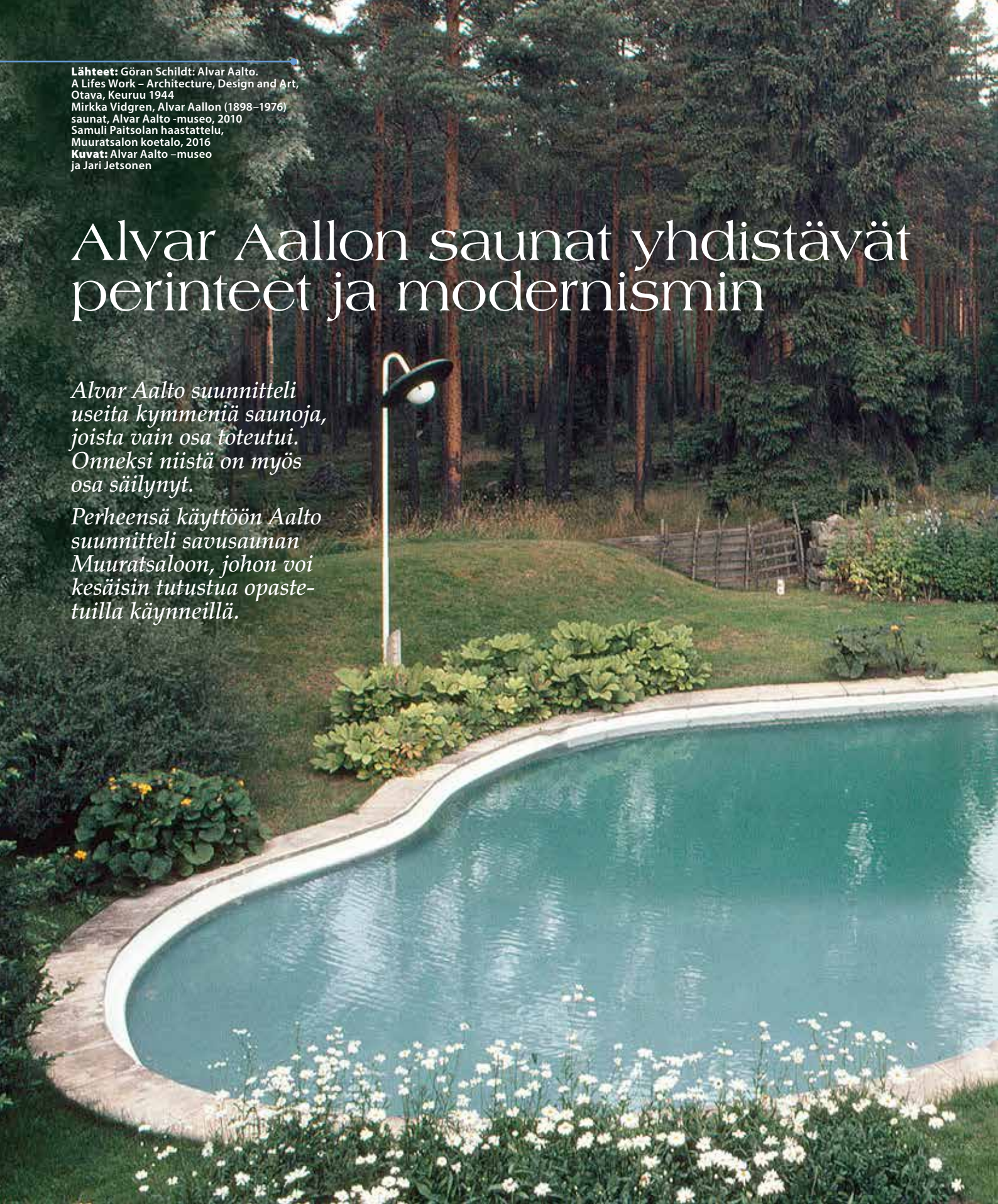
Helo Oy Tehtaankatu 5-7 11710 Riihimäki

Lähteet: Göran Schildt: Alvar Aalto.
A Lifes Work – Architecture, Design and Art,
Otava, Keuruu 1944
Mirkka Vidgren, Alvar Aallon (1898–1976)
saunat, Alvar Aalto -museo, 2010
Samuli Paitsolan haastattelu,
Muuratsalon koetalo, 2016
Kuvat: Alvar Aalto -museo
ja Jari Jetsonen

Alvar Aallon saunat yhdistävät perinteet ja modernismin

Alvar Aalto suunnitteli useita kymmeniä saunoja, joista vain osa toteutui. Onneksi niistä on myös osa säilynyt.

Perheensä käyttöön Aalto suunnitteli savusaunan Muuratsaloon, johon voi kesäisin tutustua opastetuilla käynneillä.

"Aalto kieltäytyi suunnittelemasta pieniä sähkösaunoja omakotitaloihin ja kerrostalojen asuntoihin."

Vuonna 1939 Noormarkkuun valmistunut moderni Villa Mairea luetaan 1900-luvun arkkitehtuurin huipputeoksiin. Sauna sijaitsee turvekattoisessa siivessä.

Aalto käytti hirttä saunojen rakennusmateriaalina, myös omansa.

Alvar Aallolle kuten monelle muullekin suomalaiselle sauna merkitsi paljon enemmän kuin pesupaikkaa, kylpyhuoneen korviketta. Saunaan liittyvät rituaalit sekä niin fyysiset kuin henkisetkin vaikutukset olivat tärkeitä.

Vuonna 1925 Aalto otti kantaa kotikaupungissaan Jyväskylässä valmistuneisiin Harjun portaasiin. Aallon mukaan ajatus portaista oli hyvä, mutta toteutus huono. Aalto kritisoi geometristä, liian jyrkevin kivikaitein varustetun portaikon muotoa, sekä sitä, etteivät portaat johtaneet minnekään. Aallon ajatus portaiden pelastamiseksi oli, että portaiden yläpäähän rakennettaisiin julkisen rakennus.

”Rakentakaamme sinne sauna! Ei tavallista vanhan saunan puolisivistynyttä irvikuvaa, vaan kulttuurisauna, kansallismonumentti, ensimmäinen laatuaan Suomen heräävässä sivistyksessä.” Alvar Aalto 1925

Aalto teki klassistishenkisen, lennokkaan suunnitelman saunatemppeleistä, kulttuurisaunasta. Saunarakennuksen katolla oli renessanssin arkkitehtuurista tuttu arkadiaihe. Saunan pohjapiirroksessa näkyvät rakennuksen sisäänkäynti keskeltä, atriumhalli, molemmilla sivuilla pukeutumistilat, päädyssä saunat ja peseytymistilat ammeineen.

Sitä saunaa ei koskaan rakennettu, mutta lähes 90 vuotta myöhemmin uusi yleinen sauna Helsingin Hakaniemessä sai sekä vaikutteita että nimensä Aallon suunnitelmista.

Monia yleisiä saunoja

Aallon saunasuunnitelmat kuvaavat hyvin saunojen merkitystä eri aikoina.

Aallon ensimmäinen sauna oli 1920-luvulla Terho Mannerin eli Aallon äidin serkun maatilalle rakennettu sauna.

*Alvar Aalto omalla saunallaan
Muuratsalossa.*

Suomalaisen saunan perinne oli siinä hyvin mukana, sillä sauna toimi erittäin yhteisöllisesti ja se oli avoimesti kaikkien käytössä. Ensimmäinen saunoi talon oma väki, sitten työntekijät, naapurit ja vieraat. Saunassa lämmitettiin vettä myös pyykin pesua varten. Ikävä kyllä, tämä sauna on purettu 1950-luvulla.

Yleiset saunat ja pesutuvat kuuluivat usein kaupungeissa talojen piharakennuksiin. Niin sanotut liikesaunat eli jonkun tahon ylläpitämät saunat yleistyivät Suomessa ennen sotia voimakkaasti.

Tämä näkyy myös Alvar Aallon suunnitelmissa. Aalto suunnitteli 1930- ja 1940-luvuilla teollisuuskäyttöön ja asuntoja Varkauteen, Suni-

laan, Pihlavalle, Kauttualle, Inkeröisiin ja Vaasaan. Sen aikaisen urbanismin kehityksen mukaan kaikilla alueilla oli myös asukkaiden käytössä yleinen sauna ja pesutupa.

Oma sauna Muuratsaloon

Alvar Aalto on suunnitellut lukuisia saunoja yksityiskäyttöön, joista ensimmäisiä ja huomattavampia on vuonna 1938 suunniteltu Villa Mairean sauna Noormarkussa.

Itselleen ja perheelleen Alvar Aalto suunnitteli saunan Muuratsaloon, Säynätsalon saareen. Se valmistui 1953–1954. Saarelle rakennettiin myös Aaltojen kesähuvi, jota Aalto käytti erilaisten rakennusmateriaalien ja -ratkaisujen koetalona.

Perinteinen suomalainen rakennusmateriaali, hirs, oli Aallolle tuttu. Hän käytti sitä joissakin kesähuviloiden suunnitelmissa, mutta ennen kaikkea saunojen rakennusmateriaalina.

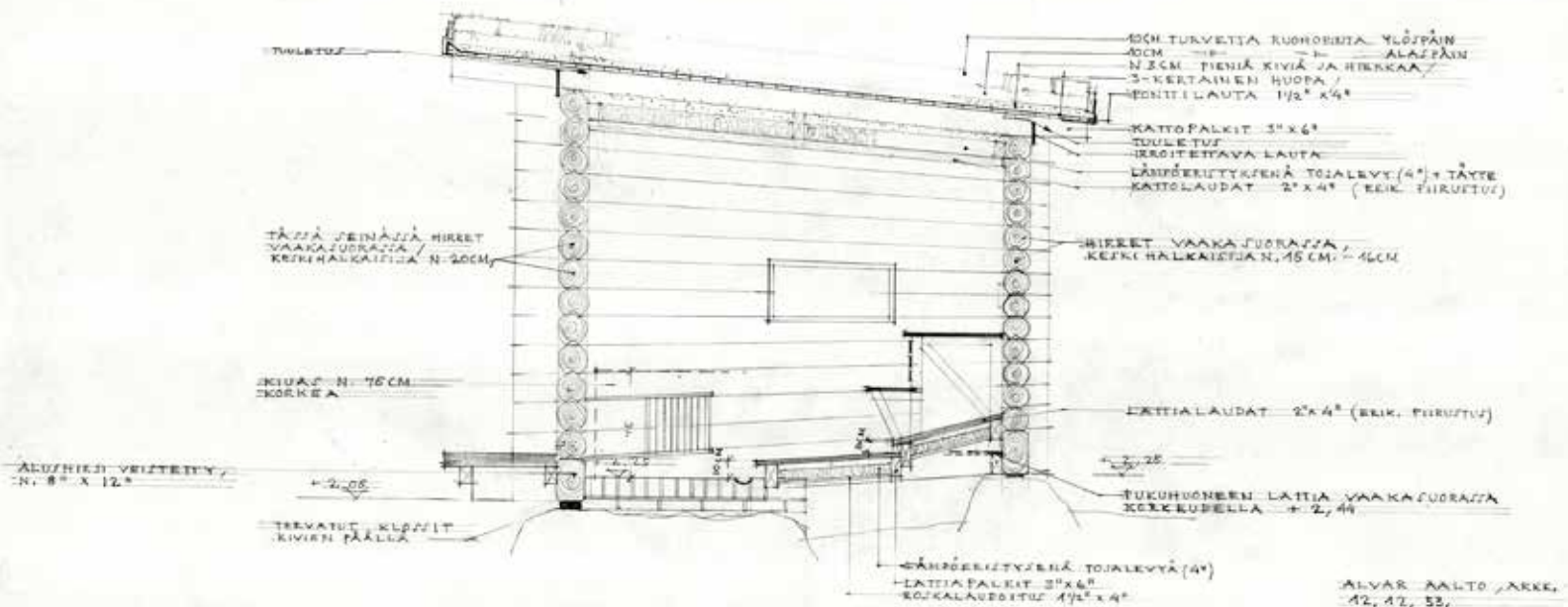
Aallon omakin savusauna on tehty hirrestä eli paikalta kaadetuista männynrungoista, jotka on kuorittu, mutta ei veistetty. Rakennuksen perustukset on tehty paikalla sijaitsevien luonnonkivien päälle. Katto on perinteinen turvekatto. Suomalaisia saunarakennuksia tutkineen arkkitehti Risto Vuolle-Apialan mukaan rakennuksen yksilapainen katto ja yleismuoto seuraavat yksinkertaisten karjalaisten saunojen perinnettä.

Saunassa seinähirret on ladottu samansuuntaisesti latvaosaa takaseinään päin. Näin katosta muodostui luontaisesti kalteva pulpettikatto.

Rakennuksen pohjamuoto on viuhkamainen. Kapean pukuhuoneen vieressä on löylyhuone, jossa kiuas on sijoitettu tilan kapeimpaan kohtaan. Lauteille on runsaasti tilaa löylyhuoneen leveimmässä kohdassa, jolla on merkitystä myös löylyn keston kannalta.

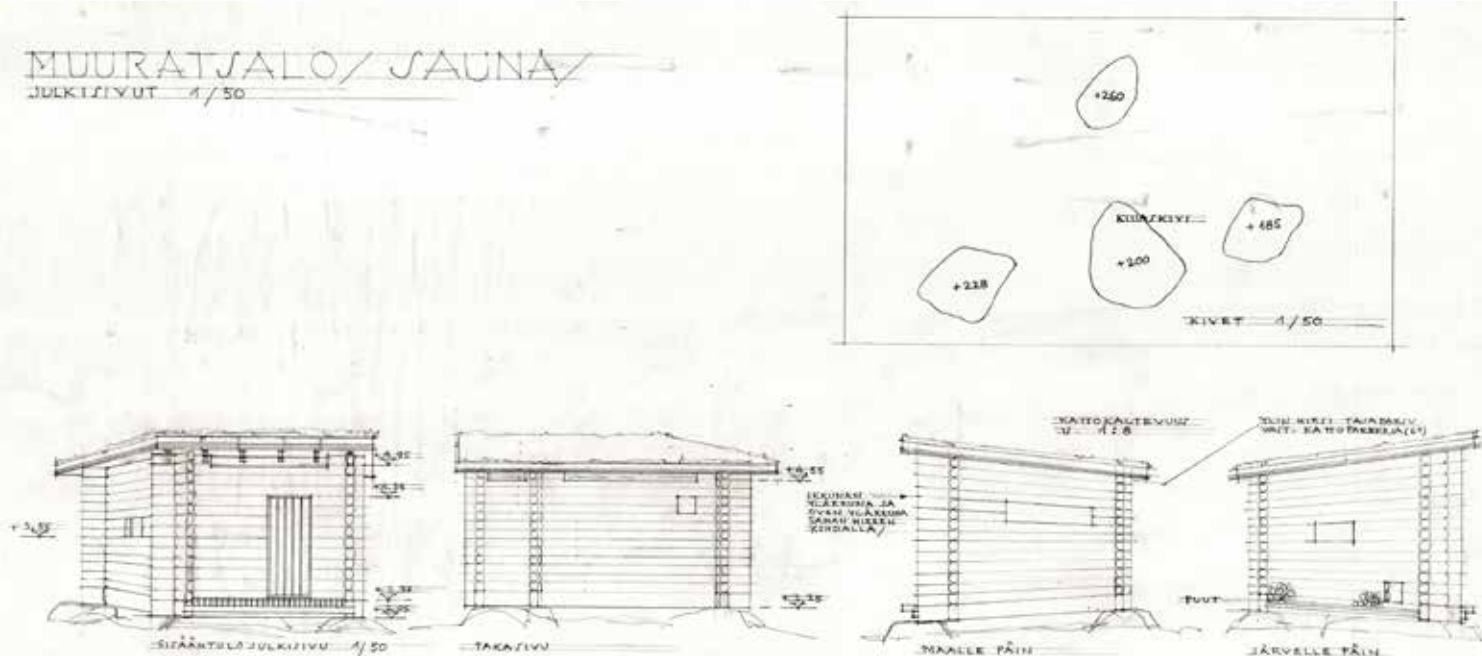
MUURATJALO / SAUNA

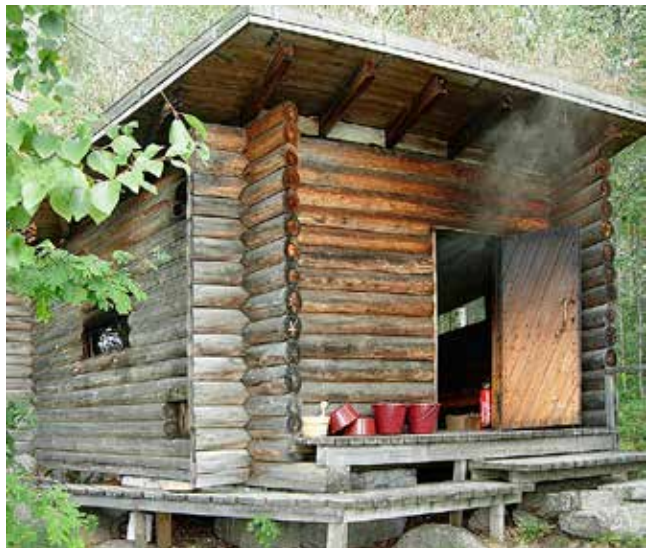
POIKKILEIKKAUS 1/20

MUURATJALO / SAUNA

JULKISIIVUT 1/50

Alvar Aallon sauna seuraa yksinkertaista karjalaista saunaperinnettä.

Alvar Aallon rakennusmiehenä

Kiukaan lähelle ulkoseinään on sijoitettu luukku, josta lämmityspuut oli helppo laittaa sisään kiukaan lämmitystä varten.

Oman saunansa jälkeen Alvar Aalto suunnitteli saunoja ystävilleen muun muassa Päivö Oksalalle, Joonas Kokkoselle ja Göran Schildtille.

Yksityiset saunat yleistyivät Suomessa elintason noustessa ja sähkösaunat tekivät tuloaan. Alvar Aalto kieltäytyi kuitenkin sijoittamasta pieniä sähkösaunoja omakotitaloihin ja kerrostaloasuntoihin. Aalto olikin todennut Göran Schildtin saunaa suunnitellessaan: ”jos aiot lämmitää kiukaasi sähköllä, sinun on turha kuvitella minun saunovan kanssasi”.

Sauna ihastuttaa museon vieraita

Muuratsalon koetalo saunoineen on nykyisin yksi Alvar Aalto -museon neljästä yleisölle avoinna olevasta kohteesta. Koetaloon ja saunaan pääsee tutustumaan kesäisin opastetuilla kierroksilla.

Vieraista suuri osa on ulkomaalaisia, arkkitehtuurista kiinnostuneita alan ammattilaisia ja turisteja. Monelle sauna sinänsä on ihan uusi asia ja hämmennystä herättää, että maailman kuululla arkkitehdilläkin oli oma saunansa.

Vaikka Aalto oli arkkitehtinä modernisti, piti saunan olla hyvin perinteinen savusauna. Museon vieraat ovat kiinnostuneita savusaunan toiminnasta ja jo nokisen saunan näkeminen ja löylyhuoneen hienoinen savun tuoksu ovat monille eksoottinen kokemus.

Saunaan tutustuminen on oleellinen osa koetalon kierrosta. Se on samalla ikään kuin henkinen side Alvar ja Elissa Aaltoon, jotka ovat nauttineet saunan löylystä ja pulahtaneet laiturilta järveen uimaan.

Tarinan mukaan Aallot olivat innokkaita saunojia ja Alvar Aalto kova uimaan, päivittäinen uintimatka oli kilometrin pituinen. ❖

Väinö Jokinen oli rakentamassa Aaltojen saunaa ja kertoo Säynätsalolaiset muistelevat -kirjassa muun muassa näin:

Aalto oli määrännyt saunan tehtäväksi rannan propseista, mutta Jokinen totesi ne kelvottomiksi ja ehdotti käytettävän tontilla kasvavia petäjiä. Lupa saatiin Elissa Aallolta.

Puita piti veistellä kovasti, kun seinä ruvettiin tekemään. Pohja oli kalteva ja sauna toisesta päästä hirveän vino. Kun päästiin tiettyyn korkeuteen, hirsien piti olla samankokoisia kummastakin päästä. Toiset seinät ja väliseinät piti pienentää muistaakseni viisi senttiä hirttä kohden.

Sauna oli melko valmis, kun tuli tieto, että Aallot tulevat käymään. Nyt olikin jännittävä vaihe, mitä Alvar sanoo hirsistä ja tehdystä työstä. Rouva ehti paikalle ensin ja huokaili, mitä tästä tulee eteen, kun Alvar ei tiedä koko saunan olevan hirsistä. Rouva Aalto oli kuvitellut vain ensimmäisen kerroksen olevan hirsistä ja loput propseista.

Alvar tuli, katsoi ja sanoi:

– Jo perkele! Olette te mestareita!

Nuo propsit ovat kuin tervattuja, mustia, mutta teidän sauna on valkoinen kuin viulu.

Alvar sanoi, että hän piirtää oviin hieman erilaiset vetimet, mutta niitä ei alkanut kuulua. Ajattelin, että katseenpa katajista sopivat venkkarat oviin. Hermannin sanoi:

– Elä kuule laita niitä ovviin. Tiiä miten se ukko äityy siitä vielä.

Enhän minä uskonut häntä. Laitoin ja lakkasin oikein komeaksi. Alvar tulee sitten, katsoo ja koettaa vedintä.

– No, johan nyt! Vaikka minä olisin ikäni piirtänyt, niin noin komeaa ei siitä olisi tullut. Tästä parhaat kiitokset. Kun kummassakin ovesa vielä erilaiset, niin näkee, että on timpurilakin silmää! ❖

• Tekstiä lyhennetty

Jatkuu seuraavalla sivulla

Timpuri odotteli turhaan Aallon itsensä toimittamia ovenkahvoja, joten hän haki ne metsästä. Alvar antoi pathaat kiitoksensa.

Alvar Aallon suunnittelemissa saunoja

Muun muassa näihin kohteisiin Alvar Aalto suunnitteli erillisen saunarakennuksen:

Villa Manner, Töysä 1923

Varsinais-Suomen tuberkuloosiparantola, Paimio 1929–32

Sauna- ja pesularakennus, A. Ahlström Oy, asuntoalue, Kauttua 1937
Sunila Oy, tehtaalan asuntoalue, Kotka 1937–54

Villa Mäire, Noormarkku 1938–39
Enso Gutzeit Oy, virkamiesklubi ja sauna, Kallvik, Helsinki 1951–53

Villa Skeppet, Tammisaari 1969–1971
Villa Kokkonen, Järvenpää 1967–1969

Villa Kokkonen, Järvenpää

Sunila Oy:n sulfaattisellu-tehtaan sauna Kotkassa

Maison Louis Carré, Ranska

Alvar Aalto -museon tietokannasta löytyvät myös muun muassa nämä kohteet, joiden yhteydessä on suunniteltu myös saunoja

Tampella Oy, Pekolan asuinalue, Tampere 1945–1952
 Savontien omakotialue, Varkaus 1938–39
 Säynätsalon kunnantalo 1949–52
 Inkeröisten kansakoulu, Opettajien asuntorakennuksen sauna 1938–39
 Jyväskylän kasvatustieteiden korkeakoulu, Oppilasasuntola (rakennus F) 1951–54
 Jyväskylän kasvatustieteiden korkeakoulu, Henkilökunnan asuinrakennus (rakennus G) 1951–55
 Jyväskylän kasvatustieteiden korkeakoulu, Uimahalli: 1. vaihe-1951–55: lisärakennus 1962–64
 Kainulan kansanopisto, Kajaani 1955–1957
 Otaniemen urheiluhalli, TKK, Espoo 1949–52
 Kunnansairaala 1924–28, Alajärvi
 Varsinais-Suomen tuberkuloosiparantola, Paimio. Lääkäreiden ja hoitohenkilökunnan asuntola "Kyykarto" 1960–62
 A. Ahlström Oy, terveysasema, Noormarkku 1945
 Suomalaisten tekniikkoseuran talo, STS, Helsinki 1948–53
 Sähkötalo, Helsinki 1974
 Typpi Oy, lannoitetehtas, Oulu 1. vaihe 1950–53
 Enso-Gutzeit Oy, Pamilon voimalaitoksen asunnot, 1952
 Otsolan omakotialue, Varkaus 1937–38
 A. Ahlström, Varkaus. Rantala, 1942
 Yhteissisu Oy, Vanaja, Johtajan asunto 1945–1946
 Tampella Oy, Inkeroinen, Isännöitsijän asunnon muutostyö 1946
 Aero Oy:n henkilökunnan asunnot, Vantaa 1952–54
 Kelan asunnot, Kelakartano, Helsinki 1952–1954
 Viitatorni, asuinkeuhkotalo, Jyväskylä 1957–1961
 Tampella Oy, Inkeroinen, Virkailija-asunnot, talo C., 1955–56
 Tampella Oy, Virkamiesalo, Inkeroinen 1945–1946
 Tampella Oy, Virkailija-asunnot, talo A., Inkeroinen 1950
 Aallon oma asuin- ja toimistorakennus, Helsinki, 1935–1936

HÄMMÄSTYTTÄVÄ LEXUS NX HYBRID

Sen rohkea ulkomuoto pitää sisällään ominaisuuksia, jotka eivät ole ainoastaan äärimmäisen ylläisiä, vaan myös poikkeuksellisen älykkäitä. Esimerkkinä vakiona oleva portaaton automaattivaihteisto sekä uuden sukupolven aktiivinen turvallisuus ja täyshybriditeknologia, jonka tarjoama suorituskyky yhdistää tehon ja taloudellisuuden hämmästyttävällä tavalla.

TUNNE VAIKUTUS. TEE VAIKUTUS.

Tilaa ainutlaatuinen Lexus Home Delivery -koeajo nyt kotiisi tai työpaikallasi pääkaupunkiseudulla numerosta 010 851 8200.

AMAZING IN MOTION

Malli
NX 300h Hybrid A -mallisto alkaen

Kokonaishinta
(sisältää toimituskulut 600 €)
53 800,76 €

EU-yhdistetty
kulutus
5,1 l/100 km

CO₂-
päästöt
117 g/km

Teho
kW/hv
145/197

Vapaa autoetu/
Käyttöetu
960/795 €/kk

www.lexus.fi

Rauhallisen lumoava Saunasaari

Viisitoista minuuttia veneellä Helsingin kauppatorilta ja kaikki on toisin, jopa sinä itse. Saunasaari tarjoaa elämyksen, joka halutaan kokea uudestaan. Saunasaaren ei tarvitse mainostaa, sinne löydetään kyllä.

— **S** aunat, löylyt, maisemat ja koko tunnelma. Näin kiteyttää Rainer Hanhilahti syyt, miksi niin monet Saunasaaressa vierailleet palaavat sinne aina uudestaan ja kertovat saaresta myös muille saunomisen ystäville.

— Saunasaaren koko toiminta perustuu nimenomaan saunoihin. Kaikki kolme saunaa ovat erilaisia. Alun perin tänne ei pitänyt tulla perinteistä saunaa ollenkaan, mutta joku johdatus siinä oli, että kaikissa saunoissa onkin savusaunojen kiukaat. Ja hyvät löylyt, Rainer Hanhilahti kertoo.

Ensimmäinen sauna, Perinnesavu, valmistui 1999. Nyt Saunasaaressa käy vuosittain 120–140 ryhmää, mikä tarkoittaa yli 3 000 vierasta. Juurikaan enempää ei voida ottaa vastaan.

Mutta miten tähän on tultu?

Rainerin kolmas elämä

Rainer Hanhilahti kuvaa oloaan Saunasaaren yrittäjänä ”kolmanneksi elämäkseen”.

Ensimmäinen oli Matkatoimisto Areassa, toinen hirsitalojen kauppianaan Järvenpäässä.

— Sitten hirsitaloja alettiin myydä

omakotitaloiksi ja erilliset saunarakennukset loppuivat. Minun piti saada saunoille meren äärellä oma näyttelyalueensa, jossa voisin myös vuokrata saunoja, Rainer Hanhilahti kertoo.

Sattumoisin Helsingin Sanomissa oli koko sivun artikkeli Helsingin saariston tarjonnasta. Vasikkasaaren kaavaluonnoksessa sen pohjoispuolella oleva pieni, nimetön saari oli merkattu edustussaunojen alueeksi.

Rainer Hanhilahti kävi katsomassa saarta.

— Ihastuin saareen heti. Kun vielä näin auringonlaskun kaupungin päällä, päätin, että budjettejä kannattaa tehdä ja unelmia olla.

Saunaseuralta vetoapua

Rainer Hanhilahti kiittelee, että hän sai Suomen Saunaseurasta paljon apua Saunasaaren alkuvaiheissa. Hän liittyi Saunaseuran jäseneksi heti, kun sai tehtyä Helsingin kaupungin kanssa vuokrasopimuksen saaresta.

— Tosin ensin Saunaseurassa luultiin, että tänne tulee kilpaileva seura. Kun meidän tarkoituksena olivatkin tilaussaunat, totesimme olevamme yhteistyökumppaneita.

Helsingin kaupunki oli Euroopan kulttuuripääkaupunki vuonna 2000. Suomen Saunaseura ja Helsingin kulttuurivuosi järjestivät tuolloin yhdessä Kuukauden sauna -projektin, jonka tarkoituksena oli kuukausittain avata yleisölle muuten yksityisiltä suljettuina olevia saunoja. Sauna olisi auki yhden kuukauden jokaisena lauantaina.

Ensimmäinen sauna, Perinnesavu, valmistui 1999. Nyt Saunasaaressa käy vuosittain 120–140 ryhmää, mikä tarkoittaa yli 3 000 vierasta.

Rainer Hanhilahti perusti Saunasaaren lähes 20 vuotta sitten. Siitä alkoi hänen "kolmas elämänsä". Nyt on taas aika ottaa uusi askel ja Saunasaareen etsitään uutta yrittäjää.

Perinnesavu oli Saunasaaren ensimmäinen sauna ja se valmistui 1999. Perinnesavuun kuuluu kolme erillistä rakennusta: löylyrakennus, pesu- ja pukuhuone sekä takkatila.

Saunasaaren kaikissa kolmessa saunassa on savusaunan kiuas. Niiden rakentamiseen Rainer Hanhilahti sai neuvoja mm. Suomen Saunaseuran Matti Kiviseltä ja Pekka Tommilalta.

Maisemasavu on nimensä veroinen: merelle avautuu upeat näkymät sekä löylyhuoneesta että terassilta. Huomaa vesiallas: Saunasaareen tuli Suomen toinen ”palju” jo 1999, ensimmäinen oli maahan-tuojalla ja kolmas tuli vähän myöhemmin Olostunturille.

”Saunasaaren vetovoima on päässyt yllättämään”.

- Saunaseura pyysi Saunasaarta mukaan uutena erikoiskohteena, Rainer Hanhilahti toteaa.
- Siinä syyskuussa sattui olemaan viisi lauantaita. Joka lauantai meillä kävi kaksi ryhmää, isoimmillaan 60 saunojaa ryhmässä. Kuukaudessa kävi yli 550 vierasta. Se oli voimakas sysäys Saunasaarelle ja tieto lähti leviämään – kiitos Saunaseuran.

Paljon kanta-asiakkaita

- Saunasaaren vieraista 95 prosenttia on yritysten ryhmiä ja yli puolet ryhmistä on sellaisia, että vähintään ryhmän isäntä on käynyt aikaisemminkin.
- Pieni yrittäjä saa olla tyytyväinen kanta-asiakkaisiin, Rainer Hanhilahti toteaa.
 - Yritykset, tapahtumajärjestäjät ja matkatoimistot tuovat myös paljon ulkomaisia vieraita.
 - Saunatietous on levinnyt maailmalla vahvasti. Turistit haluavat kokea suomalaisen saunan. Täällä on käynyt vieraita kaikista maanosista. Täällä on käynyt myös paljon ulkomaisia ministereitäkin, mutta ei yhtään suomalaista.
 - Saunasaaren periaatteena on, että vieraiden nimiä ei kerrota.
 - Paitsi NHL-joukkueet ovat itse tuoneet julkisuuteen vierailunsa Saunasaareen.

- Rainer Hanhilahti sanoo, että häntä on jopa vähän syytely siinä, että Saunasaarta ei markkinoida.
- Me myymme jo nyt toukokuusta juhannukseen aivan liikaa ”ei oota”. Jos mainostettaisiin, ihmiset narkastyisivät, kun eivät kuitenkaan saisi saunaa tilattua. Saunasaaren vetovoima on päässyt hieman yllättämäänkin. Tämä on siis tehty tarpeeseen.

Puhdasta pöytää seuraajalle

Rainer Hanhilahti täyttää ensi vuonna 70 vuotta ja etsii nyt Saunasaarelle jatkajaa.

Saunasaaren palveluihin kuuluu myös pitopalvelu. Saaren olosuhteiden vuoksi ruoka on yksinkertaista, mutta maittavaa. Loimulohi on ehdoton suosikki ja lohta kuluu kaudessa yli tuhat kiloa.

- Luvat Saunasaaren kehittämiseksi ovat kunnossa ja uusi yrittäjä saa tehdä omat päätöksensä.
- Toivon, että löytyy aidosti sauna-asioista innostunut vetäjä, joka ei ajattele omaa tuloaan, vaan asioita asiakkaiden kannalta. Olen aina sanonut omalle henkilökunnalleni, että me emme tee tätä itsellemme, vaan asiakkaille.
- Saunasaaren isäntä saunoo tietysti itsekin mielellään.
- Ennen minulla oli tapana saunoa iltaisin, kun ryhmät olivat lähteneet. Nyt ryhmät saattavat viihtyä myöhään, joten minä aloitankin päiväni käymällä aamulöylyissä.
- Rainer Hanhiniemen rauhallinen olemus sopii Saunasaaren isännälle ja koko saaren ilmapiiriin. Turha kiire ja stressi eivät Saunasaareen kuulu.
- On ollut mukava huomata, miten ihminen muuttuu vartin venematkan aikana kohti Saunasaarta. ♦

Helsingin Saunasaari Oy

- yrittäjänä Rainer Hanhilahti
- perustettu 1998
- kolme tilaussaunaa ja kokoustila
- sijaitsee Kruunuvuoren selällä, Vasikkasaaren pohjoispuolella (siltayhteys), Suomenlinnan ja Laajasalon välissä
- noin 3 km kauppatorilta, 15 minuutin venematka
- kuljetukset tilauksesta ryhmän koon mukaan
- avoinna huhtikuun lopusta lokakuun puoleen väliin

AISTIEN VARASSA
JA KÄDEN

TAIDOLLA

Vantaan Pakkalassa joukko makkaran-
tekemisen mestareita valmistaa yhä
omin käsin artesaanimakkaroita. Nyt
nämä HK:n Maakarit® ovat valmistaneet
syksyn uutuuksia, joiden maut juontavat
juurensa Saksanmaalta, mutta tekemisen
taito Suomesta. Näissä ruokaisissa
uutuuksissa on 88 % lihaa. Nautitaan
kuumalta pannulta iltojen viiletessä.

Tutustu uutuuksiin ja niitä aiempiin:
[Maakarit.fi](https://www.maakarit.fi)

Pietarin banjat yllättivät – perinteitä

Mytninskaja: perinteinen paikallinen banja, jossa vihdan käyttö on yleistä – ei kovin kuuma, mutta poikkeuksellisen kostea. Kannattaa valita yleinen osasto, tuntihinta 300 ruplaa.

*Osoite: Mytninskaja ulitsa 17-19
Metro: Ploshchad Vosstaniya / Majakovskaja
Avoinna: klo 8–22, suljettu keskiviikkoisin ja torstaisin
www.mybanya.spb.ru*

Saunaseuran sääntöjen toinen pykälä määrittää seuran yhdeksi tehtäväksi kerätä tietoja ja havainnot saunoista! Tätä tehtävää lähti suorittamaan utelias ja innokas seuran jäsenistä koottu porukka itäiseen naapuriimme, Venäjän Pietariin. Vierailimme kahdesti paikallisissa banjoissa – ensin toukokuussa ja toistamiseen elokuussa.

Ensimmäisen matka suoritettiin laivalla ns. viisumivapaalla tavalla, 72 tunnin rajatun oleskeluajan vuoksi ehdimme vierailla kolmessa kohteessa. Laivamatka tarjoaa merellisiä elämyksiä, joskin laivan majoitustilat ja ruokailuvaihtoehdot ovat melko vaatimattomat. Toisen matkan teimme Allegro-junalla. Suosittelenkin tätä matkustusvaihtoehtoa sen nopeuden – matkustusaika 3,5 tuntia – sekä matkustusvihtyvyyden vuoksi.

Majoittuminen Pietarin ns. suomalaishotelleihin takasi varmaa laatua ja varsinkin hotelli Sokos Palace Bridge spa-osastoinen tarjosi hyviä saunakokemuksia sekä erikoisuutena kylmähuoneen (–15 °C). Ruokailupaikoiksi valitsimme keskustan ulkopuolella sijaitsevia ravintoloita, mm. Severynin ja Schengen sopivat hyvin budjettiin, palvelu oli toimivaa ja ruoka laadukasta.

Tarkkaa lukumäärää alueen säteeltään 60 kilometrin kokoisen alueen banjoista on vaikea määrittää, mutta varmuudella niitä on noin sata eritasoisia ja hintaisia. Hintataso vaihtelee melkoisesti 50–1000 ruplaa eli 0,75–15 euroa. Perinteisiä ”kansanbanjoja” on hieman vaikeampi löytää, joskin joistain paremmin varusteluista alkaa löytyä tietoa netistä. Osa banjoista, joissa vierailimme oli peruskorjattu ja ne olivat hyvin siistejä.

Perinteisessä venäläisessä banjassa löylyhuoneen seinät ovat paksua muurattua kiveä, lauteet on sijoitettu

*Kruglaja: remontoitu pari vuotta sitten tyylikkäästi perinteitä kunnioittaen. Hyvä valinta on vip-osasto, jossa on suuri ulkoilma-allas, tuntihinta 400 ruplaa. Hyvät ja kuumat banjat, myös hierontaa saatavilla.
Osoite: Ulitsa Karbysheva 29A
Metro: Ploshchad Muzhestva
Avoinna: klo 9–23, torstaisin suljettu
batbani.ru/kruglye-bani*

kunnioittaen

riittävän korkealle ja lämpötila on korkea sekä melko kuiva. Näissä olosuhteissa oma istuinalue, jalkineet ja saunahattu ovat tärkeitä varusteita. Paikalliset "banjailijat" ovat kovia vihtoja, vihdat valmistetaan mitä erilaisimmista materiaaleista ja joissain paikoissa käytetään löylyvedessä myös hajusteita.

Banjojen kiuas, joka on iso luukuilla varustettu uunimalli, on sijoitettu yhdelle löylyhuoneen seinistä. Kertalämmitteisessä kiukaassa on kiviä useita tuhansia kiloja. Löylyä luodaan maltillisesti ja useissa paikoissa on omat paikalliset löylyttelijät. Monet banjoista lämmitetään kaasulla ja vain muutama puulämmiteinen on enää jäljellä.

Lähes jokaisesta banjasta löytyy vesielementti joko uima-altaana tai paljumaaisena kylmäaltaana sisällä tai sisäpihalla.

Käytännössä kaikissa banjoissa on eri "saunomistasoja". Perinteisesti niistä löytyy yleinen tila, puolivip- ja vip-tila. Hinnoittelu menee valitun tason, viikonpäivän ja oleskelun keston mukaisesti. Vaihtelut hintojen ja palveluiden suhteen ovat suuria, kuten myös tasojen nimeäminen eri paikoissa. Joissakin on saatavilla ruoka-annoksia ja yleensä kaikista voi ostaa virvokkeita sekä juomavettä – hanavesi Pietarissa ei ole juomakelpoista.

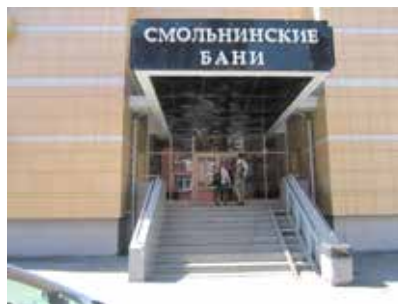
Useimmiten hinnoittelu on tuntipohjaista, mutta yksikkönä saatetaan myös käyttää 1,5 tai 2 tuntia. Ohjenuorana voisi käyttää, että tuntiveloitus yleisellä puolella on 400 ruplaa ja vip-osastolla 800 ruplaa.

Kuvissa esittelen ja arvioin osan vierailukohteistamme.

Lisätietoja matkamme toteutuksesta ja huomioitavista asioista voi tiedustella matkanjohtajaltamme Jarmo Lehtolalta: jarmo.lehtola@kolumbus.fi ❖

Bateninskie: erittäin laadukas paikka, kannattaa ehdottomasti kokeilla pihabanjaa, erikoisuutena kaksiosainen löylyhuone, saatavilla myös perinteisesti tehty vihdonta, joka näytti hyvin tehokkaalta! Tunnin vip hinta 600 ruplaa. batbani.ru/bateninskie-bani

Smolna: laadukas vip-osasto toisessa kerroksessa on käymisen arvoinen, höyrysauna on erittäin siisti, löytyy myös ulkoallas, tuntihinta 500 ruplaa. Yleinen osasto on hyvin vaatimaton. Osoite: Ulitsa Krasnogo Tekstilshchika 7 Metro: Ploshchad Vosstanija Avoinna: ti-pe klo 10-22, la-su 9-22, maanantaisin suljettu batbani.ru/smolninskie-bani

Sestroretskie: 1898 rakennettu perinteinen yleinen banja, hyvänä lisänä pieni järvi vieressä. Vaatii matkustamista, sillä noin 35 kilometriä keskustasta. Miesten kahden tunnin vip-hinta 500 ruplaa.

Yamskie: perinteinen venäläinen banja, hyvät lämmöt, naisten puolella monipuolinen tarjonta. www.yamskie.ru/

Saunatalo taas arvoisessaan kunnossa

Saunatalo on taas huolitelu ja tyylikäs. Se on valmiina tulevaan juhluvuoteen 2017, jolloin Saunaseura täyttää 80 vuotta ja Saunatalo 65 vuotta.

Viime kesänä Saunatalolla tehdyt korjaukset jakaantuivat selkeästi kahteen eri urakkaan: ulkopuolen laajaan maalausurakkaan ja sisäpuolisiin sekä muihin sekalaisiin korjauksiin.

Saunatalon kesätauko oli tänä vuonna viisi viikkoa ulottuen juhannuksesta heinäkuun loppuun. Monille jäsenille tämä merkitsee valitettavaa kärsimyksen aikaa. Kunnossapidon kannalta on oltava vuodessa pidempi yhtäjaksoinen aika, jolloin pystytään tekemään suurempia korjauksia ja etenkin saunomista haittaavia töitä. Samalla saunojen rakenteet pääsevät kunnolla jäähtymään.

Saunatalon julkisivujen kunnostus

Julkisivujen korjaus- ja maalausurakka aloitettiin heti suomalaisen saunan päivän jälkeen kesäkuun puolessa välissä, koska urakka-aika ulottui kesätauon molemmille puolille työn laajuuden vuoksi. Urakoitsijaksi oli valittu JA-Wentex Oy, Pohjanmaalta kotoisin oleva, mutta nykyisin täällä toimiva maalausalan yritys. Osassa julkisivua tehtiin ensin tiili- ja pinnoituskorjauksia, muutoin tiili- ja hirsipinnat, räystäät ja ikkunat maalattiin.

Väritys pidettiin entisenä. Nyt saunatalon julkisivut hohtavat valkoisina valmiina ensi vuoden seuran juhla-vuoteen, jolloin Saunatalo samalla täyttää 65 vuotta.

Saunat

Saunoissa tehtiin erinäisiä osakorjauksia, muun muassa nelossaunaan vievän käytävän katto korjattiin sekä kolmosen ovi karmeineen uusittiin.

Savusaunojen yläpohjarakenteiden kunto tarkistettiin. Mitään vaurioita tai korjaustarpeita ei löytynyt. Toimenpiteellä haluttiin varmistaa yläpohjarakenteiden paloturvallisuus.

Kakkos- ja nelossaunojen kiukaat uusittiin tänä vuonna. Kiukaat asensi meille Refrak kuten aiemmin muutkin erikoiselementeistä muuratut kiukaamme.

Pukukaapit ja kellari

Kellarin pihanpuoleisen pukuhuoneen kaapit maalattiin ja vialliset heloitukset uusittiin vastaavilla.

Pukuhuoneen katto ja seinät maalattiin kuten myös takana olevien pukuhuoneiden seinät ja katot. Peilien päälle lisättiin kohdevalaisimet parissa pukuhuoneessa.

Kellarin käytävän lattia uusittiin

tiilenpunaisilla keraamisilla laatoilla. Lattiamateriaali kestää nyt käytävää pitkin työnnettävät rullakot ja muun huoltoliikenteen samalla kun se saunomisaikana luo sopivaa tunnelmaa kellarin pukuhuoneiden ja hierontahuoneiden välille. Käytävän seinät maalattiin myös.

Ulkoalueet ja laitur

Terassin ulkopenkeistä oli osaksi puunsuoja kulunut pois johtuen ahkerasta käytöstä ja ne huoltokäsiteltiin. Viime tammikuussa laiturin porrasaskelmat jäätivät, joten asia korjattiin nyt vaihtamalla askelmien lämpöelementit tehokkaammiksi. Toivottavasti ne nyt pysyvät paremmin sulana.

Pyrimme tekemään saunomisesta entistä turvallisempaa, mutta äärisääolosuhteissa on kuitenkin aina vaikeaa saada polut, laitur ja portaat pysymään sulina, eikä se ehkä ole tarkoituksenmukaistakaan sähkönkulutuksen kannalta. Siksi oma varovaisuus on ensisijaista ja suositeltavaa. ♦

Saunatalolla ajoittaisia ruuhkia, mutta saunoihin mahtuu aina

Seuran kevätkokouksessa nousi keskusteluun saunatalon kävijämäärät sekä ajoittainen ruuhkaisuus. Kokouksessa esitettiin mielpiteitä, että seuran jäsenmäärää olisi rajoitettava ruuhkaisuuden tasaamiseksi.

Johtokunta perehtyi aiheeseen elokuussa muun muassa kuukausittaisten kävijämäärien avulla. Keskimääräiset kävijämäärät ovat nousseet hieman viime vuosina, mutta suuria hyppäyksiä ei ole tapahtunut. Saunoissa ei tiettävästi ole ollut ruuhkaa, vaan saunomaan on päässyt aina.

Ruuhkaisuus keskittyikin muihin tiloihin kuten takkahuoneeseen ja kahvion kassalle. Ajoittain on myös vaikeaa löytää paikoitustilaa seuran parkkipaikalta.

Viime keväänä perhesaunojen suosio nosti keskimääräisiä kävijämääriä, mutta tammikuu oli hiljaisempi kuin vuonna 2015.

Kävijämäärät saattavatkin vaihdella eri päivinä monesta syystä ja välillä syntyy ajoittaisia ruuhkia.

Yleisimmät ruuhka-ajat ovat iltaisin niin sanotun virka-ajan päätyttyä tai sen tienoilla eli kello 15-19. Esimerkiksi pian avaamisajan jälkeen tilaa on hyvin.

Jäsenkriteerinä seuran yleishyödyllisyys

Parkkipaikkojen täyttyminen on sinänsä valitettavaa, mutta ruuhkaa tuntuu olevan vain tiettyihin aikoihin. Koska seuran parkkipaikkaa ei saa laajentaa, ei parkkiongelmiaan ole seuran puolesta tarjolla ratkaisua. Parkkipaikoja toki löytyy muualta Lauttasaaressa. Joukkoliikennedytydet seuralle ovat hyvät ja paranevat tulevaisuudessa, kun länsimetro aloittaa liikennöinnin. Koivusaaren metroasema on vain muutaman minuutin kävelymatkan päässä Saunaseuralta. Lisäksi kevyen liikenteen väylät ovat hyvät.

Johtokunta totesikin, että tällä hetkellä ei ole tarpeen rajoittaa uusien jäsenten ottamista saunatalon ruuhkaisuuden takia. Lisäksi seura on yleishyödyllinen yhdistys ja saunatalon ylläpitäminen on vain yksi tehtävä monien muiden joukossa. Jäseneksi ottamisen perusteet onkin mietittävä ensisijassa yhdistyksen yleishyödyllisyyden perusteella, sillä Saunaseura ei ole yksityinen saunaklubi. Tulevaisuuden varalle on kuitenkin hyvä tarpeen vaatiessa tutkia erilaisia vaihtoehtoja kävijämäärän rajaamiseksi kuten sauna-ajan lyhentäminen tai käyntikertojen hinnoittelu.

Palautteet kaupungille

Seuraa ympäröi Helsingin kaupungin puistoalue, jonne kaupunki antaa luvat pysäköidä. Kaupunki on kielittänyt pysäköinnin muualle kuin seuran edessä olevalle pysäköintipaikalle. Seura on ollut useaan otteeseen yhteydessä kaupunkiin, jotta Vaskiniementien varteen rakennetut levennykset voitaisiin ottaa pysäköintikäyttöön, mutta kaupunki ei ole ollut tähän suostuvainen. Kaupunki on itse rakentanut kyseiset levennykset noin viisi vuotta sitten. Lisäksi pysäköintipaikkojen puute johtaa siihen, että seuralaiset pysäköivät muualle Lauttasaaressa ja haittaavat näin asukkaiden pysäköintiä.

Pysäköintiä koskevan palautteen oikea osoite on siis Helsingin kaupunki. On jopa toivottavaa, että mahdollisimman moni jäsen toisi ongelman esiin, jolloin kaupungille syntyisi paine ratkaista asia tyydyttävällä tavalla.

KATARIINA STYRMAN
toiminnanjohtaja

KUTSU

Tervetuloa Saunaseuran syyskokoukseen 23.11.2016 klo 18.00 alkaen

Paikka: Kolumbus-auditorio, HTC Helsinki (Pinta-talo) Tammasaarenkatu 3, 00180 Helsinki

Kahvitarjoilu ja ilmoittautuminen klo 17.00

Klo 17.30 mielenkiintoinen esitelmä: Hyvän savusaunan teesit

Saunakirjailija Juha Telkkinen, Suomen paras savusauna-kilpailun voittajasaunan suunnittelija ja toteuttaja kertoo savusaunan tekemisestä

Kokouksessa käsitellään sääntöjen 11§ syyskokoukselle määräämät asiat:

- Säännöissä mainittujen maksujen vahvistaminen
- Johtokunnan jäsenten lukumäärästä (8–10) päättäminen
- Johtokunnan jäsenten vaali erovuoroisten osalta seuraavaksi kaksivuotiskaudeksi
- Tilintarkastajan ja varatilintarkastajan valinta
- Tulevan vuoden toimintasuunnitelma sekä tulo- ja menoarvio
- Muut asiat, jotka johtokunta tai vähintään 10 seuran jäsentä on sääntöjen mukaan esittänyt kokoukselle

Kaikki seuran jäsenet ovat tervetulleita vaikuttamaan!

Ilmoittaudu kokoukseen maanantaihin 14.11.2016 mennessä joko suoraan kotisivujen kautta <http://www.sauna.fi/ilmoittaudu/> tai Saunatalon kassalla olevaan listaan.

SUOMEN SAUNASEURA RY

Kokouspaikalla on rajoitetusti autopaikkoja, joten paikalle kannattaa tulla julkisilla.

HTC Helsinki sijaitsee Ruoholahdessa osoitteessa Tammasaarenkatu 1-7.

Ruoholahden metroasema sijaitsee n. 650 m päässä HTC Helsingistä.

Raitiovaunu 8 pysähtyy Länsisatamankadulla. Lähin bussipysäkki on Salmisaari.

teraWATT

Hyvä talo ansaitsee toimivan tekniikan.

Asuinrakennukset

Linjasaneeraukset

Toimitilat

www.terawatt.fi

Monen toimen Arja ansaitulle eläkkeelle

Arja Vatasella on nyt ohi viiden vuoden rupeama Saunatalon siivoajana ja uusi aika eläkeläisenä edessä. Arjan kohdalla se tuskin tarkoittaa toimeettomuutta.

Tai ainakin melkein: Arja Vatanen lopetti elokuussa työnsä Saunatalon siivoajana ja jäi eläkkeelle. Irtiotto arkeen tapahtuu puolen vuoden reissulla Espanjaan, mutta sielläkin Arja tekee mainosgraafikon töitä.

Arjan elämässä on vauhtia riittänyt ihan alusta asti. Äitinsä kiiruhti vuonna 1953 aamulypsyltä kotiin synnyttämään neljättä lastaan, Arjaa. Vuosien myötä Arja sai kuusi sisarusta lisää.

– Koska äidillä ja isällä oli kymmenen huollettavaa, jouduimme jo pienestä pitäen töihin. Autettiin missä pystyttiin kuten lastenhoidossa, siivoamisessa, kasvimaan kitkemisessä, heinäpellolla ja sadonkorjuussa, Arja muistelee.

Joskus työhön tarttuminen saattoi olla hankalaa, niin isovelji opetti, että töiden jälkeen on tyytyväinen olo ja leikki tuntuu entistä mukavammalta.

– Sitä neuvoa olen noudattanut eli ensin työt, sitten huvi, Arja toteaa.

Kaupunkiin ja töihin

Arja lähti sisaruksista ensimmäisenä Konneveden kotoa Helsinkiin. Ateneum jäi haaveeksi, mutta opiskelupaikka löytyi somistajakoulusta. Siitä Arjan tie kulkeutui hyvin nopeasti mainostoimistomaailmaan. Työn ohessa hän suoritti mainosgraafikon opinnot.

Noin viisi vuotta sitten hän jätti Suomen silloin suurimpiin kuuluvan mainostoimiston SEK & Greyn ja ryhtyi itselliseksi mainosalan yrittäjäksi.

– Olen aina ollut hyvin orientoitunut työhön. Mainostoimistossa työt vähenivät, minulta myös, enkä pitänyt tilanteesta, Arja toteaa.

Omassa toimistossaan hän on tehnyt kaikki nämä vuodet töitä muun muassa Valiolle.

– Mainosalalla kiehtoo ongelmien ratkaisu. Ensin tulee idea ja sitten siihen täytyy löytää näyttävä ratkaisu. Joskus ratkaisut nousevat mieleen keskellä yötäkin.

Vaskiniemeen vasten tahtoa

Arja ehti toimia Saunatalon siivoajana viisi

Ranskan maratonilla oli tarjolla ostereita.

vuotta. Hän tunnustaa tulleen sinne alun perin vastentahtoisesti, kun silloin seuran lämmittäjänä ja isännöitsijänä toiminut aviomies Seppo Pukkila halusi vuokrata Saunatalon asuinhuoneiston toiseksi kodiksi.

– Saunatalon siivouksessa oli tuoloin parannettavaa. Tein aluksi siivouksia epäkohtien parantamiseksi. Kun koko taloa koskevat siivoukset kilpailutettiin, annoin oman yritykseni kautta tarjouksen siivouspalveluista ja se hyväksyttiin, Arja kertoo.

Pian Arja myös alkoi viihtyä Vaskiniemessä ja siivoustyöt sujuivat aamutuimaan ennen päivien muita puuhia.

Arja aloitti siivousurakkansa aamulla kuuden maissa. Normaali perussiivous kesti kolmisen tuntia, suursiivoukset kauemmin. Yleensä Arja siivosi saunapäivien aamuina, mutta hänellä oli tapana käydä siivoamassa saunalla sunnuntaina maanantai-aamun sijaan.

Onneksi, sillä pari vuotta sitten Arja eräänä sunnuntaina havaitsi Saunatalolla savun hajua, hälytti apua ja palokunnan mukaan pelasti koko Saunatalon suurtuhoilta.

Maraton-kärpänen puri Suomi-juoksussa

Liikunta ja kuntoilu ovat aina kuuluneet Arjan elämään. Kotona maalla oli kouluun viisi kilometriä eikä siihen aikaan ollut koulukyytejä, vaan kävellä täytyi.

Helsinkiin muutettuaan hän pelasi lentopalloa. Yksi pelikavereista innosti myös juoksun pariin. Juoksun harrastajana hänet houkuteltiin sittemmin mukaan Suomi juoksee -tapahtumaan. Neljästi hän osallistui tähän Utsjoelta Helsinkiin kulkevaan viestiin. Siitä lähti innostus maratonien juoksemiseen.

Niitä Arja on taivaltanut 21. Hän on ollut mukana muun muassa Honolulu, Lontoon, Berliinin, Tukholman, Bostonin ja Lanzaroten maratoneilla.

– Yksi ikimuistoisimmista oli Ranskan Bordeaux, jossa juottoasemilla tarjottiin viiniä ja 38 kilometrin kohdalla ostereita.

Arja on juossut 21 maratonia, kaukaisimmat Honolulu ja Bostonissa. Tämä tuuletus Tukholman naisten kypiltä viime vuodelta.

Arjan paras aika on Berliinistä: 3:48.

– Parhaimmillaan treenasin viisi-kuusi kertaa viikossa. Kun pitää itsensä fyysisesti hyvässä kunnossa, jaksaa tehdä myös pitkää työpäivää.

Saunatalollekin Arja tuli aina joko pyörällä tai jalkaisin.

– Viiden vuoden aikana olen käyttänyt julkista liikennettä vain muutamia kertoja.

Kulttuuria ja matkustusta

Arja harrastaa monipuolisesti kulttuuriakin. Hän käy viikoittain klassisen laulun tunneilla sekä tanssimassa salsaa. Ooppera kuuluu Arjan ja Sepon yhteisiin harrastuksiin, samoin matkailu ja hyvät ruuat sekä juomat.

– Italia onkin yksi suosikeistamme juuri keittiönsä takia.

Nyt syyskuun puolesta välistä Arja ja Seppo ovat lähteneet puoleksi vuodeksi Benalmadenaan.

– Olisin toki voinut tehdä töitä pidempäänkin, mutta koska Seppokin on jo vapaalla, on aikaa lähteä pitkälle reissulle. Samalla laitetaan haaveita toteen. Päivät täyttyvät Espanjassakin varmasti matkailusta ja liikunnasta. Hyviä patikointireittejä riittää.

Mainostoimistoaan Arja ei aio vielä lopettaa.

– Läppäri lähtee mukaan. ❖

Granum Oy vastaa nyt Saunatalon siisteydestä

Suomen Saunaseura on sopinut Granum Oy:n kanssa siivouspalveluista. Granum on suomalainen perheyrittäjätoimisto sukupolvessa. Granumin perusti Guy Engblom vuonna 1990. Vuonna 2008 yrityksessä tehtiin sukupolvenvaihdos ja yrityksen ruoriin tarttui tytär Marella Salonen.

– Granum toimii pääkaupunkiseudulla siivousalan erikoisliikkeenä, josta saa kaiken siivoukseen ja puhtaanapitoon liittyvän. Tarjoamme siivouspalveluita niin yksityiselle kuin kunnalliselle sektorille, palveluesimies Katre Niemi kertoo.

Granum työllistää noin 15 työntekijää, mutta sesonkiaikaan kuten kesäisin henkilömäärä voi tuplaantua.

Katre Niemen mukaan Granum kiinnostui Saunaseurasta, koska yhtiö haluaa olla mukana hienossa yhteisössä omalla panoksellaan ja tehdä ammattitaidollaan paikasta vielä viihtyisämmän saunojille.

– Saunaseura on hyvin uniikki siivouskohde. Täällä elää vahva perinteen kunnioittaminen ja tapojen vaaliminen. Yhteistyö on mielestäni toiminut alusta asti erittäin hyvin. Tiedämme, mitä meiltä odotetaan ja toimimme sen mukaisesti, että asiakkaan odotukset täyttyvät.

Katre Niemi on koulutukseltaan siivousteknikko ja hän vastaa Saunatalon siivoukseen liittyvistä asioista. Vakituksena siistijänä toimii Annika, joka hoitaa konkreettisen siivoustyön.

– Puhtaat tilat ovat viihtyvyyden kulmakivi. Haluamme tarjota saunojille omalla osaamisellamme ja vankalla ammattitaidolla raikkaat ja viihtyisät tilat saunoa. Teemme sen, minkä lupaammekin.

Sompasauna: Kaikille avoin rantasauna pääkaupungin kupeessa

Sompasaunan rannalta näkymät kohti kaupunkia ovat ainutlaatuiset.

Helsingin Kalasataman kärjessä on vielä joutomaa, joka odottaa sinne lähivuosina rakennettavia asuinkerrostaloja. Parkkipaikalla kantautuu puhki palaneeseen kiukaaseen asennetusta soittimesta kuuluu Reijo Kallion haikea ääni: "Kun sä pyysit mua luoksesi taas palaamaan. En sydämen ääntä kuunnellut, nauroin mä vaan..."

Kävin edellisen kerran pari vuotta sitten katsomassa Sompasaunaa, kaikille avointa ja ilmaista lölypaikkaa, joka oli rakennettu talkoovoimin, purettu ja jälleen rakennettu, ilman minkään valtakunnan tukea. Sauna jopa työnnettiin jossain vaiheessa mereen, mutta nostettiin ja rakennettiin uudestaan.

Nyt saunoja onkin jo kaksi, isompi ja pienempi, ja olen palannut rikospaikalle yhdessä seitsemän amerikkalaisen nuoren kanssa. Havaitsen, että ryhmämme tunnelma on hiuhan varautunut, sillä anglosaksisessa kulttuurissa alastomuus on niitä suurimpia tabuja. Toista tuntia nuoret kiertelevät ja kyräilevät ympäri makaranpaistopaikkaa ja saunaa ennen kuin ensimmäiset kolme uskaltavat kanssani löylihin.

Kaksi kelpoa saunaa

Suuren lautapinon vieressä on parin hengen pikkusauna, jonka pieni löyly-

tila lämpiää nopeasti ja antaa kipakat löylyt. Rantatörmällä sijaitsevassa uudessa, suuremmassa pääsaunassa lauteet ovat sisääntulo-oven kummallakin puolella ja takaseinällä on kiuas, josta lähtee kosteat ja pehmeät löylyt - siis oikein kelpo sauna tämäkin. Saunapytinki sijaitsee niin rannassa, että siitä voi helposti pulahtaa portaita myöten kylvyn välissä mereen vilvoittautumaan. Rannalta näkymät

ovat ainutlaatuiset, keskustan itäreuna Hakaniemi, Kruununhaka ja Katajanokka ovat komeasti tarjottimella ja vieressä Korkeasaari ja Mustikkamaa.

Auringon laskun aikaan illan hämärtyessä Korkeasaaren eläintarhasta kantautuvat eläinten äänet. Silloin voi jopa kuulla saunalle leijonan karjuntaa. Tunnelma on absurdi kuin suoraan jostain Aki Kaurismäen elokuvasta. Ihmetyttääkin vain, missä

Sompasauna on kaikille avoin ja ilmainen yleinen sauna, joka toimii talkoovoimin.

ovat saksalaiset turistit, eivätkö he ole vielä löytäneet tätä visuaalisesti vaikuttavaa ja kiehtovaa paikkaa.

Paistaessamme iltanuotiolla makaraa kyselen amerikkalaisilta vierailtamme, mitä mieltä he ovat tästä paikasta ja saunasta? Melkein yhteen ääneen he vastaavat, että ensiksi alastomuus tuntuu hämmentävältä. Joku totesi, että Sompasauna tuo mieleen intiaanien perinteisen nomadikulttuu-

rin, jossa matkaaja rakentaa väliaikaisen asumuksen itselleen. Lause tuntuu osuvalta, tämäkin sauna edustaa lyhytaikaista käyttöä. Toisaalta eräänlaisena meidän uudisraivaajiemme perinteen jatkajana, missä ensin rakennettiin sauna, Sompasauna on ihan juurillaan.

Kannanotto saunakulttuuriin

Sompasauna on myös uudenlaista

saunakulttuuria, sehän on tekijöittensä kannanotto kuten olivat aikoinaan Kimmo Helistön ja dj Tiksan Lepakon Höyry-klubi tai heidän myöhemmät telttasaunaprojektinsa Töölönlahdella eduskuntatalon edessä, missä musiikki oli osana saunakokemusta. Samoin oli Sompasaunassa vuoden 2015 elokuussa, jolloin järjestettyihin Kalasataman parkkipaikan tanssiaisiin parissa päivässä ilmoittautui facebookin kautta yli 3 000 kiinnostunutta.

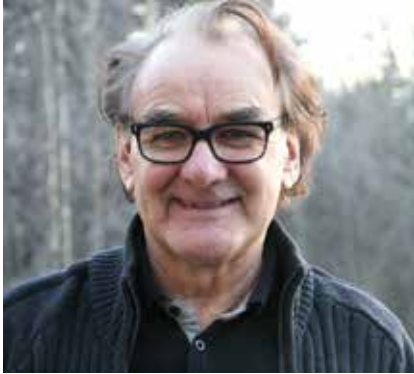
Sompasauna alkaa olla jo käsite. Siitä osoituksena voidaan pitää sitä, että Helsingin kulttuuri- ja kirjasto- lautakunta myönsi saunalle Helsingin kulttuuriteko 2015 -palkinnon. Lautakunta painotti perusteluissaan Sompasaunan aitoa yhteisöllisyyttä ja omalaatuista luovuutta, joka tekee arjesta ilahduttavampaa sekä asukkaille että matkailijoille. Kulttuuriteko-palkinto on merkittävä tunnustus Helsingin yleisten saunojen kulttuurille, joka on vuosikymmenten taantuman jälkeen osoittamassa elpymisen merkkejä. Toivottavasti Sompasauna saa jatkaa paikallaan vielä pitkään, ettemme joudu kokemaan samaa kun Reijo Kallio kappaleen "Yksinäinen" lopussa: "Sinun luoksesi palaan, mut löydä sua en. Hautas löysin ja kukkas nauraneet ei." ❖

Lisätietoja www.sompasauna.fi, jossa myös nettilämpömittari

Ulkomaisia turisteja saattaa aluksi alastomuus hämmentää, mutta lopulta saunominen on upea kokemus.

Sydän-kiuas näyttää tietä tulevaisuuteen

– Paras tapa markkinoida Sydän-kiuasta on kutsua mahdollinen asiakas löylyyn, Reijo Vierimaa toteaa.

Lahtelainen Reijo Vierimaa ei tydy tusinatavaraan. Jos hän huomaa jossakin asiassa korjauksen varaa, hän hakee siihen ratkaisun. Näin on käynyt myös kiukaiden kanssa.

– Suomessa tarjolla olevat jatkuvalämmitteiset puukiukaat ovat aika toivottomia. Tuotteiden markkinoinnissa kilpaillaan hinnalla eivätkä kuluttajat ikävä kyllä tiedä paremmasta, Vierimaa toteaa.

Hänen ja vaimonsa perheyritys WarmHeart Oy perustettiin 2001 Vierimaan erilaisten innovaatioiden tukemiseksi. Samoihin aikoihin valmistui Sydän-kiukaan ensimmäinen prototyyppi. Tosin sitä oli edeltänyt jo parin vuosikymmenen alkusuunnittelu.

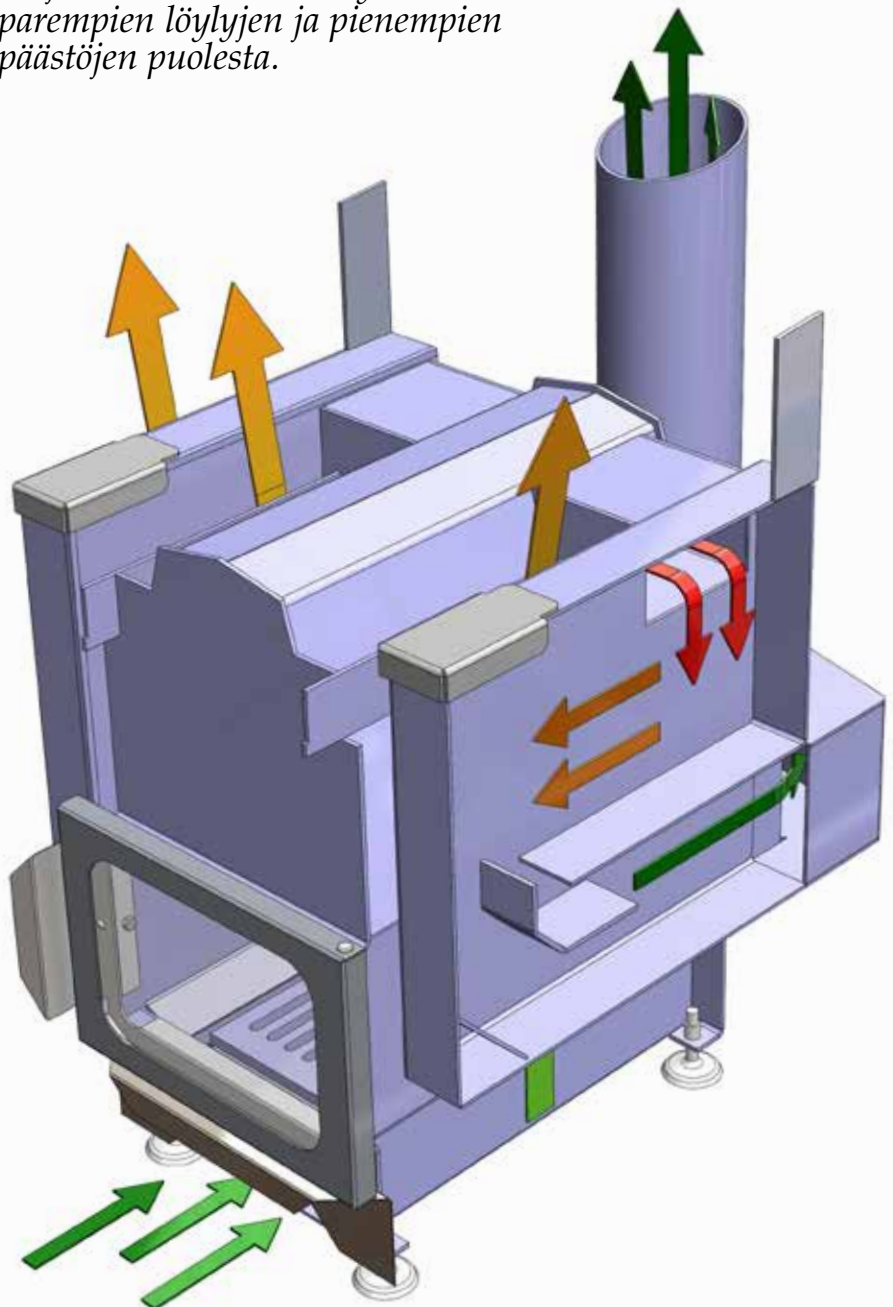
– Tuotekehitykseen on satsattu sekä aikaa että varoja. Kiukaissa riittää varmasti jatkuvasti kehitettävää. Sydän-kiuas on kuitenkin tällä hetkellä teknisesti hyvin valmis, alan huippu kuitenkin.

Ilma kiertää, lämpö talteen

Sydän-kiuas on patentoitu kiertoilma-kiukaan nimellä.

– Puiden hyvä palaminen vaatii tilaa, aikaa ja happirikasta ilmaa. Sydän-kiukaan perusideana onkin ilman läpivirtaus, Reijo Vierimaa kertoo sytyttäessään puita oman Sydän-kiukaansa tulipesään.

Reijo Vierimaa kehitti Sydän-kiukaan parempien löylyjen ja pienempien päästöjen puolesta.

Läpivirtauskiukaan palotilan muodostaa tulipesä, josta palolimat etenevät palokanavien kautta tulipesän ulkopuolella oleviin poskikanaviin.

Puiden hyvä palaminen vaatii tilaa, aikaa ja happirikasta ilmaa.

Sydän-kiukaalla sauna lämpiää pienemmillä puumäärällä, palaminen on tehokasta ja päästöjä syntyy vähemmän – ja mikä tärkeintä: löylyt ovat erinomaiset ja niistä jaksaa nauttia.

Läpivirtauskiukaan palotilan muodostaa tulipesä, josta paloilmat etenevät tulipesän ulkopuolella oleviin poskikanaviin. Tilavat poskikanavat varmistavat palotapahtuman riittävän viipymisen kiukaan sisällä.

Ensiöilmaa syötetään rajoitetusti ja esilämmitetyt palamisilmat ohjataan palotapahtuman yläpuolelle.

– Korkeissa lämpötiloissa hiukkas- ja kaasut palavat ja puhdistuvat tarkemmin. Näin palotapahtuma on täydellisempää, Reijo Vierimaa toteaa.

Hän on työskennellyt aikoinaan kauppalaivoissa, joiden konehuoneissa lämmöntalteenotto on oleellista.

– Mietin, miksei sitä voida soveltaa myös kiukaisiin.

Lämmönvaihtimeen tarvittiin vastavirtakanavisto, joka muodostuu kuudesta suuresta tulipinnasta. Vastavirtalämmönvaihdin imee huoneilmaa kiukaan alta, ylös nouseva ilmavirta huuhtoo kaikkia tulipintoja, kuumentaa ensin kiuaskiviä, parantaa hyötysuhdetta ja laskee hormilämmön turvalliselle tasolle.

– Lämmönvaihdin lämmittää saunahuonetta konvektiolla kiukaan läpi. Näin saunahuone lämpiää tasaisesti lattian ja laipion väliltä. Korvausilman sekoittuminen löylyhuoneen sisäilmaan pitää sen hyvin happipitoisena. Saunojat kiittelevät, kun löy-

lyissä jaksaa olla kauemmin, Vierimaa sanoo.

Päästöt pienemmiksi

Suomessakin keskustellaan aika ajoin hyvinkin voimakkaasti puuta polttavien tulisijojen hiukkaspäästöistä.

– EU:ssa on jo standardi, joka määrittelee kiukaiden aiheuttamat hiukkaspäästöt. Suomessa toimitaan toistaiseksi poikkeusluvalla saadulla, kansallisella standardilla. Sydän-kiuas täyttää jo nyt EU:n vaatimukset ja näin ollen myös valmis EU:n markkinoille, Reijo Vierimaa sanoo.

Hän on ehdottomasti sitä mieltä, että suomalaisia määräyksiä on tiukennettava.

Varsinkin, kun pienet päästöt on kiukailla helppo saavuttaa.

– Kaikkien kiuasvalmistajien yhteisenä tavoitteena tulisi olla niin puhdas palaminen kuin mahdollista. Nyt on näyttöä siitä, että suomalaisen kiuasstandardin määritykset ja kynnysarvot CO₂ (< 1 %), kokonaishyötysuhde (> 50 %) sekä savukaasun lämpötila (ka) ovat täytettävissä kaikilla kivillä täytetyillä peltilaatikoilla, joissa on tuli, Vierimaa tuhahtaa.

– Paloturvallisuuden varmistamiseksi savukaasun lämpötila määrittää kiukaalle T-lämpöluokan. Sen saavuttavat nyt hyväksyttävästi kaikki kiu-

kaat. Ongelmana on, että standardin mukaan savukaasun lämpötila mitataan 150 senttiä kiukaan yläpinnasta eikä CE-kilvessä tarvitse ilmoittaa kiukaasta lähtevän savukaasun korkeinta lämpötilaa. Liian korkeat savukaasujen lämpötilat aiheuttavatkin arviolta sata saunapaloa vuodessa. Mahdollisia ihmishenkien menetyksiähän ei korvaa mikään.

Reijo Vierimaa huomauttaa, että Kymenlaakson ammattikorkeakoulun virallisissa testeissä Ison Sydän 30 plus -kiukaan CO-päästöt olivat 0,13 %, kokonaishyötysuhde 75 % ja turvallisuus-testin savukaasun maksimilämpötila hormilähdössä määritti kiukaalle minimissä T 450- ja maksimissa T 600 -hormiluokat.

Sydän-kiuasta on nyt myyty viime vuosina noin tuhannen kappaletta. Sitä on viety myös Ranskaan, Espanjaan ja Ruotsiin. Laadukkaista materiaaleista tehdyn kiukaan hinta on keskimäärin 1 200 euroa. Reijo Vierimaa uskoo vankasti Sydän-kiukaan tulevaisuuteen.

– Palaute on ollut todella positiivista. Paras tapa markkinoida Sydän-kiuasta on kutsua mahdollinen asiakas löylyyn. Kokemus puhuu puolestaan. Eräät kiuasvalmistajat laittavat tuotteitaan alennusmyyntiin, Sydän-kiukaalla ei ole sitä tarvetta. ❖

Japanilaiset rakastavat sento-kylpylöitään

Tokiossa asuessani huomasin, miten suuri merkitys sento-kulttuurilla on japanilaisille.

Viime vuoden lopulla palautin Jyväskylän yliopiston humanistiselle tiedekunnalle suomenkielisen Pro gradu -tutkielmani, jonka aihe on Yleisen saunan merkitys nyky-yhteiskunnassa. Suomalainen yleinen sauna-kulttuuri kiinnostaa kovin minua, ja ilmeisesti yksi syy on, että kotimaassani Japanissa on myös huomattava kylpykulttuuri. Itse kävin usein sento-kylpylöissä Tokiossa. Tutkielmassani tarkastelin myös japanin sento-kulttuuria vertailukohteena.

Kiinnostukseni sento-kylpylöiden kulttuuriin heräsi noin seitsemän vuotta sitten, kun muutin kotikaupungistani Kobesta Tokioon työnte-koä varten. Siihen mennessä en ollut juurikaan käynyt sentossa, paitsi kotimme kylpyammeen mennessä sattumoisin rikki.

Asuinalueeni Tokiossa, Koenjin kaupunginosa, on ainutlaatuinen rennon oloinen alue, jossa on paljon vilkkaita vanhoja kauppakatuja ja huokeita asuinhuoneistoja, joissa kaikissa ei ole omaa kylpyammetta, mikä on erittäin harvinaista Japanissa. Sen takia Koenjissa toimii verrattain paljon perinteisiä sento-kylpylöitä helpottamassa jokapäiväistä elämää. Kerrostaloni ulkokatolta näkyi ainakin viisi senton savupiippua.

Joka lauantai sentoon

Onneksi asunnossani oli oma kylpyamme, mutta silti minulla oli tapana käydä ainakin lauantaisin lempisentossani tai jossakin sentossa, jossa en aikaisemmin ollut käynyt.

Tokiossa on edelleen vajaat 700 sento-kylpylää, mutta viime aikoina noin 10–40 sento-kylpylää on lopettanut vuosittain. Tokion sentojen ammatiliitto julkaisee vuosittain Tokion sento-kartan, jossa on kaikkien sento-kylpylöiden sijainnit ja perustiedot.

Osakan Gengabashi-onsenin julkisivussa on pienet Vapaudenpatsaat.

Tokion sentojen seinämaalaus kuvaa usein Fuji-vuorta.

Tokiossa on edelleen noin 700 sentoa.

Joka lauantai-iltana matkustin tämä vihko kädessä pyörällä tai junalla uuteen kylpylään ja kommentoin blogissani jokaisen yrityksen rakennuksen, kylpyjen ja palvelun erikoisuuksia. Debyyttipaikkani oli lähimpänä kotiani ollut sento-kylpylä Kosugi-yu. Tämä sai minut ensimmäistä kertaa näkemään, kuinka hauska sento on – ja Kosugi-yu on vieläkin minulle Tokion paras sento!

Muuten yu tarkoittaa japaniksi kuumaa vettä, ja melkein kaikkien Tokion sento-kylpylöiden nimien lopputavu on ”yu”. Toisaalta suuri osa Osakan vanhojen sento-kylpylöiden nimistä loppuu jostain syystä sanalla ”onsen” (=kuuma lähde), vaikka nämä eivät olisikaan todellisia kuumia lähteitä. Kukaan ei tiedä tarkkaa syytä tähän mysteeriiin, mutta yleensä sanotaan, että osakalaiset ovat niin ystävällisiä, eivätkä suutu, vaikka sento-yrittäjät lisäsivätkin huumorin tai mahtailevuuden takia onsen-sanan yrityksensä nimeen.

Tokion ja Osakan sentojen erot

Sentojen nimeämisen lisäksi Tokion (Itä-Japanin) ja Osakan (Länsi-Japanin) väliltä löytyy monenlaisia kulttuurieroja.

Tokion monet perinteiset sento-kylpylät rakennettiin erikoisella arkkitehtuurityylillä nimeltään miya-zukuri, joka kukoisti Taisho-kauden (1912–1926) loppupuolella Showa-kauden (1926–1989) alkupuolelle asti. Miya-zukuri -tyylille on tunnusomaista vanhan temppelin tai linnan näköinen julkisivu, jolla on chidori-hafu -niminen suuri kolmionmuotoinen pääkatto, sen alapuolella oleva toinen kaarimuotoinen katto nimeltään kara-hahu ja niiden välillä näkyvä taiteellinen pui-ten kohokuvakoriste nimeltään gegyo. Katosta nousee pitkä ja uljas savupiippu, johon kirjoitetaan yrityksen nimi ja myös pääoven edessä roikkuvat kylttiverhot.

Toisaalta Osakan sento-kylpylöissä ei ole tyypillistä tyyliä ainakaan niiden

julkisivuissa, vaan jokaisen alueen, rakennusvuoden tai yrittäjän ominaisuudet hahmottavat rakennuksen erikoisilmettä. Osakan Ikunossa vuonna 1937 avattu Gengabashi-Onsen rakennettiin aikanaan suositulla tyyllillä, joka on sekoitus Japania ja länsimaita, ja julkisivun ikkunasta löytyy kaksi Vapaudenpatsaan pienoismallia. Tämä on täysin omistajan huumoria: japaniksi sana kylpeminen äännetään ”nyu-yoku”, joka kuulostaa sattumalta ”New-Yorkilta”.

Senton kylpyhuoneen seinämaalauksissa kuvataan usein Fuji-vuorta, mutta tämä on lähes ainoastaan Tokion sento-kulttuurin erityispiirre. Osakan sento-kylpylöiden seinistä löytyy seinämaalauksen sijasta useammin mosaiikkitaide-työ. Myös ammeiden sijainneissa on kulttuuriero: Tokiossa ne asetetaan seinää pitkin, jotta kävijät voivat nauttia omasta rauhastaan, mutta Osakassa ne sijaitsevat kylpyhuoneen keskellä, jotta kävijät voivat nauttia keskinäisistä keskusteluista.

Palveluun panostetaan

Tokiossa naapurikylpyläni oli 1933 avattu Kosugi-yu. Se oli yllättävän suosittu sekä kaikenikäisten paikallisten että kauempaa vierailevien keskuudessa. Joka päivä, paitsi torstaisin, se on auki 15.30–23.45 ja sisäänpääsymaksu oli noin 40 yeniä eli noin 3,5 euroa. Työni oli hirvittävän kiireistä ja yleensä minulla oli tapana palata toimistolta kotiin kello 23:n maissa, joten arvostin paikkaa, johon minä tai kuka tahansa muu voi mielijohteesta piipahtaa kylpemään jopa väsyttävän iltatyön jälkeen.

Kosugi-yu:n suosion toinen salaisuus oli yksityiskohtien huomioiminen palvelussa. Kylpyhuoneessa oli erillisiä uniikkeja kylpyjä kuten maitokylpy ja päivittäin aroma-kylpy, jotka ihastuttavat naisia. Siellä oli myös kylmävesikylpy, jossa helposti saattoi vilvoitella kuin suomalaisessa avannossa, joskin Japanin furo-kulttuurissa vilvoittelu ei ole välttämätöntä.

Myös sentossa on tiskin luona yleensä pieni tila, jossa asiakkaat lepäävät tai odottavat kylpykumppania, sekä pieni kiosk, josta on tapana ostaa kylmää maitokahvia tai jäätelöä. Kosugi-yu:n odotustilassa oli kioskin lisäksi pieni kirjasto ja taidegalleria, jossa paikalliset taiteilijat saattoivat esitellä teoksiansa kuukausittain ilmaiseksi. Järjestin itse siellä Suomen maisemien kuvanäyttelyn. Vanha omistaja-aviopari on asiakkaita kohtaan hyvin ystävällinen ja he keskustelevat mielellään yksinäisen kävijän tai nuorien asiakkaiden kanssa. Itse asiassa Koenjissa asuu paljon perheittämiä nuoria boheemeja, kuten Helsingin Kalliossa. Kosugi-yu toimii siis koenjalaisten rentoutumispaikkana sekä yön elämän yhdyskuntana, joka luo myös läheisen suhteen ja kiintymyksen kotialueeseen.

Olympia-matkalla sentoon

Nykyisin Tokion Sento-liitto ja sento-kylpylöiden päähenkilöt painottavat sentojen arvoa yhteiskunnan kulttuuriperintönä ja varsinkin sitä, miten sento-kylpylät voisivat houkuttaa myös ulkomaisia vierailijoita vuoden 2020 Tokion olympialaisten yhteydessä.

Paikkakuntalaisten elämisen edistäminen on myös nykyajan sento-kylpylöiden merkittävä tehtävä, jota Kosugi-yu on tehokkaasti toteuttanut.

Nyky-Suomessakin on noussut yleisen saunan kulttuuriin liittyviä uudenlaisia projekteja. Projektien pyörittäjien olisi siis hyödyllistä miettiä, keille tämä sauna on suunnattu ja ketkä ylläpitävät projektiaan pitkäaikaisesti ja rakastavasti. ❖

Sento-kylpylöistä ja Sento-liiton toiminnasta kiinnostuneet voivat lukea tutkielmani linkistä <https://jyx.jyu.fi/dspace/handle/123456789/48301>.

Ayana Palanderin opinnäyte sai parhaan arvostuksen ja näin hänet nimitettiin primamaisteriksi.

Velvoittava merkki uudelleen käyttöön?

Suomen Liikesaunojen Liitto ry:llä mielenkiintoinen historia

Liikesaunojen historiaan kuuluu myös omaa julkaisutoimintaa. Muutenkin Liikesaunojen historia on niin mielenkiintoinen, että siinä olisi aihetta laajempaakin tutkimustyöhön.

Liikesaunalla tarkoitetaan saunaa, jota ylläpitää joku taho siten, että saunassa voi maksua vastaan käydä periaatteessa kuka tahansa. Jo liike-sana tarkoittaa, että saunalaitoksen pitäisi toimia liiketaloudellisesti kannattavasti.

Lukuisat liikesaunat toimivat eri puolilla Suomea ennen toista maailmansotaa. Saunoilla oli myös lähinnä kannattavuuteen liittyviä yhdistymishankkeita.

Sodan alkaminen heikensi liikesaunojen toimintaedellytyksiä monessa mielessä. Ei vähiten siksi, että miesasiakkaat olivat rintamalla.

Toisaalta erityisesti pesumahdollisuuksia tarvittiin varsinkin kaupungeissa. Muun muassa lämpimän veden jakelussa oli sodan aikana ongelmia. Puulämmitteisissä liikesaunoissa vesi lämpeni, jos halkoja jaksettiin tehdä.

Saunasta terveyttä ja elämäniloa

Jatkosodan keskellä tilanne alkoi heiketä entisestään. Syyskuussa 1943 kokoontui asioita ratkomaan Suomen saunaliikkeenharjoittajien kokous Tampereella. Heti perään pidettiin Turussa Suomen Liikesaunojen Liitto ry:n perustava kokous. Jäseneksi tuli paikallisia yhdistyksiä, joista suurimmat olivat Helsinki, Tampere, Turku ja Jyväskylä. Jäsenyhdistysten lisäksi jäseneksi hyväksyttiin yksittäisiä saunalaitoksia.

Liiton säännöissä kuvattiin liiton tarkoituksena muun muassa näin:

”Liiton tarkoituksena on olla yhdisteenä Suomessa toimivien saunaliikkeenharjoittajien keskuudessa, toimia yhteisymmärryksen saavuttamiseksi saunaliikettä koskeissa kannattavuuskysymyksissä, kehittää suoma-

laista saunakulttuuria ja harjoittaa mainontaa saunan merkityksestä puhtauden, terveyden ja elämän ilon ylläpitäjänä.”

Etualalla liiton tehtävissä oli saunailaitosten kannattavuuden parantaminen.

”Elämän ilon ylläpito” oli varsinkin synkkien sotavuosien keskellä merkittävää. Nykyinen wellness-ajattelu kattaa nuo sääntöjen kolme viimeistä kohtaa hyvin.

Kunnalliset saunat eivät kannattaneet

Kannattavuuden kohoamisen toivottiin parantavan saunailaitosten kuntoa.

Hintasäännöstely koski saunamaksuja, joiden nostaminen oli luvanka-raista. Sen sijaan kustannukset kuten puut, palkat ja saippua olivat säännöstelystä vapaat. Niiden hinnat nousivat varsinkin sodan loppumisen jälkeen nopeasti.

Sodan jälkeen varsinkin suurissa kaupungeissa oli pulaa pesumahdollisuuksista ja lämmin vesi oli usein harvinaisuus asunnoissa, joissa ei usein ollut minkäänlaista kylpymahdollisuutta.

Helsingin kaupunki perusti Saunakomitean, jonka tarkoituksena oli taata kaikille kunnollinen saunakylpy kohtuulliseen hintaan ainakin kerran viikossa. Julkisin varoin tuetun saunomisen pelättiin johtavan jopa hintatason nousuun. Kaupunginhallitus ilmoitti, että kaupungin itsensä ei pitä ryhtyä saunaliikkeen harjoittajaksi eikä siis rakentamaan omia kunnallisia saunoja.

Tämä päätös tuki yksityisyritteliäisyyttä ja liiton päämääräiä varsinkin, kun samalla tarjottiin edullisia tai jopa ilmaisia tontteja, halpakorkoisia lainoja sekä vaikutettiin saunojen maksamaan veden hintaan.

Helsingin päätöksistä poiketen muun muassa Turku, Karjaa ja Kauniainen perustivat kunnallisen saunailaitoksen.

Liikesaunojen liiton kannalta kun-

nallisten saunojen huono kannattavuus oli eduksi.

Saunapäivillä sauna-asiaa ja tanssia

Liikesaunojen liitto vietti kesäisin Saunapäiviä, joille osallistui parhaimmillaan jopa satapäin saunaväkeä. Esitelmien, saunomisen ja muun ohjelman lisäksi ohjelmassa oli aina tanssia.

Liitto julkaisi myös vuodesta 1943 alkaen omaa lehteänsä nimeltään Löyly. Lehti ilmestyi väliin neljä ja lopussa kaksi kertaa vuodessa. Lehestä löytyy mielenkiintoisia mainoksia, kuten saunojen pesuaineita ja Könnön kiveä (= Orimattilan peridotiittia). Mainostettuja tuotteita Liiton jäsenet saivat edullisemmalla hinnalla.

Helsingin liikesaunojen yhdistys oli aloittanut oman Kylvettäjä-nimisen lehtensä julkaisemisen jo 30-luvun puolivälissä.

Julkaisujen historiasta ei ole tarkkoja tietoja.

Liitto henkiin yleisten saunojen myötä?

Enimmillään jäseniä oli liitossa noin 300, mutta jäsenmäärä alkoi vähen-

tyä nopeasti saunojen vähentymisen myötä. Liitto jatkoi kuitenkin toimintaansa vuoteen 1986, jolloin koko maassa oli enää tusinan verran liikesaunoja. Helsingissä liikesaunojen jäsenmäärä oli pudonnut viiteen.

Stadin sauna -näyttely 1977 havahdutti huomaamaan, että yleisten saunojen aika on menossa ohitse. Viimeisten saunojen kuten Pietarinkadun saunan sulkeminen aiheutti laajaa keskustelua ja jopa mielenilmauksia. Pietarinkatu kuitenkin suljettiin, mutta Kotiharjun viivytys-taistelu onnistui ja sauna kukoistaa edelleen kannattavasti.

Saunaseurakin oli tukemassa yleisten saunojen säilymistä lähettämällä 1981 kirjeen Helsingin kaupunginhallitukselle sekä 1982 terveydenhoitolautekunnalle aiheena yhteisen työryhmän perustaminen yleisten saunojen asian selvittämiseksi. Asia ei edistynyt mihinkään.

Monista saunoista on kirjoitettu mielenkiintoista historiaa. Helsingin kaupungin museo kuvautti Nisse Anderssonilla laajasti Helsingin saunoja muun muassa Stadin sauna -näyttelyä varten.

Tällä hetkellä yleisten saunojen tilanne näyttää hieman paremmalta. 2013 syntyi Helsinkiin kymmenien vuosien odotuksen jälkeen uusi yleinen sauna. Jatkoa on jo tiedossa sekä Helsingissä että muualla.

Ehkäpä saamme Liikesaunojen liiton uudelleen toimimaan ja huolehtimaan erityisesti suomalaisen saunakulttuurin säilymisestä niin, että yleiset saunat voisivat ottaa käyttöönsä Suomen Liikesaunojen upean merkin, joka velvoittaa.

Tarkoituksena on siirtää Liikesaunojen arkistojen materiaali aikanaan Kansallisarkistoon liitettäväksi Saunaseuran aloittamaan sauna-arkistoon. ✨

”Liiton tehtävänä oli myös mainostaa saunaa puhtauden, terveyden ja elämän ilon ylläpitäjänä.”

ASIAANTUNTEVAA ARVIOINTIPALVELUA

Arvioin kuolinpesiä sekä yksittäisiä taide- ja antiikkiesineitä.

Wenzel Hagelstam

Puhelin 0400 405 546
wenzel.hagelstam@gmail.com

Juhlat jatkuvat – myös lehdessä

Ensi vuonna Saunaseura täyttää 80 vuotta ja Saunatalo 65 vuotta.

Sauna-lehden oma juhlavuosi on pian takana, mutta seuran juhlavuosi tulee näkymään vahvasti lehden jokaisessa numerossa. Sauna-lehti 2/17 tulee olemaan varsinainen juhlanumero.

Sauna-lehti on lukijoita varten, joten voit ottaa osaa sen tekemiseen.

Mistä aiheista haluaisit lukea juttuja?

Onko Sinulla muistoja, tarinoita ja kuvia, jotka haluaisit jakaa lehden palstoilla. Mitkä saunaan liittyvät ilmiöt ja henkilöt kiinnostavat?

Lähetä toimitukselle sähköpostia osoitteeseen lehti@sauna.fi.

*Kiitos etukäteen,
tavataan palstoilla
ja saunassa!*

*P.S. Näitä juttuideoita pyysimme myös
vuosi sitten Sauna-lehden juhluvuotta
varten. Niistä moni myös toteutui.*

SUOMEN SAUNASEURA
FINSKA BASTUSÄLLSKAPET
THE FINNISH SAUNA SOCIETY

APTEEKISTA.

Aqualan®L

Luotettava ja
monikäyttöinen
perusvoide koko perheen
ihonhoitoon.

Valmistettu Suomessa.

Orionin perusvoiteet
perusvoide.fi

04/2015

Orion on
suomalainen
avainlippuyritys.

**ORION
PHARMA**

Hyvinvointia rakentamassa

YLI PUOLI VUOSISATAA BETONINLUJAA PALVELUA

Vuonna 1959 perustetusta Keskikuljetus Oy:stä on kehittynyt reilussa puolessa vuosisadassa yritys, joka kykenee täyttämään monipuolisella kalustollaan ja ammattitaitoisella henkilökunnallaan niin pien- rakentajien kuin Suomen suurimpien rakennustyö- maiden vaatimukset.

Kuljetusliike Ralento perustettiin vuonna 1945. Ralento on ollut vuodesta 1993 Keskikuljetuksen aputoiminimenä. Kunnioittaakseen perinteikästä 70-vuotista Ralento -nimeä Keskikuljetus tulee nosta-amaan sen näkyvästi esille yhtiön uudessa ilmeessä, markkinoinnissa ja viestinnässä.

W W W . R A L E N T O . F I

Perinteikkäistä palveluista vastaa Keskikuljetus Oy

BETONINLUJAA PALVELUA

PUMPPAUS- JA KULJETUSTILAUKSET 040 504 2075

Rento ja uudistuva kaupunkihotelli

Cumulus-hotelleissa hintaan sisältyy aina kolmen tyynyn Tyynymenu, runsas aamiainen, WiFi sekä saunan löylyt.

Varaukset
cumulus.fi
tai 020 055 055
(0,17 €/puh + 0,75 €/min)

 cumulus.fi @cumulushotels

Hyvä ystäväni ja kollegani, professori Harald Teir kertoi minulle, että hänen Saunaseuran puheenjohtajakaudella oli johtokunnan kokouksessa keskusteltu oluen myynnin sallimisesta Saunaseuran kahviossa sekä naisten ja miesten yhteissaunasta. Teir oli ollut jyrkästi kielteisellä kannalla molempiin ehdotuksiin sekä moraalinen että molempiin liittyvän riskikäyttäytymisen takia. Asian käsittely pysähtyi siihen. En tiedä, onko tätä pöytäkirjattu.

Nyt näyttävät moraalin murtaajat saaneen ”jalkansa oven väliin”, kun naisten ja miesten yhteissaunominen on perhesaunan nimellä jo toteutettu uimapukuvaatimuksin. Seuraava askel on 2.10.2016 järjestettävä perhesaunapäivä, jolloin uimapuvun käyttö on vapaaehtoista. Onkohan saunominen silloin enää pääasia?

OLLI KIVIOJA

• aloitin saunomisen
Humallahden saunassa 1950,
jäsen vuodesta 1964.

Minun Vaskiniemeni siirtyi hetkeksi uuteen aikaan

Olen käynyt Vaskiniemessä 35 vuoden ajan enkä koskaan ennen perjantaita 16.9.2016 ole kokenut henkilökohtaista koskemattomuuttani ja turvallisuuttani uhatuksi.

Valitettavasti niin kävi hiljaisessa ykkössaunassa, kun saunakaverini kanssa tapamme mukaan menimme sinne loppulöylyihin. Hiljaisella äänellä ihmettelin, että löylyhuoneesta onkin otettu pois ”täällä olemme hiljaa” -kyltti. Lauteilla oli kaksi nukkuvaa saunojaa, kuorsaus vain kuului. Nurkasta kuitenkin kuului tokaisu ”on se siellä ulkopuolella”. Kommentoimme asiaa toisillemme edelleen hyvin hiljaisella äänellä ja jatkoimme kuiskamalla jotain kesken jäänyttä kuulumisten vaihtamista.

Hetken kuluttua nurkassa ollut henkilö nousi ja otaksuimme hänen ihan normaaliin rutiinien mukaisesti poistuvan saunasta vilvoittelemaan. Mutta saunan ovella hän ottikin löylykiulun käteensä, lähestyi meitä uhkaavasti ja paiskasi kiulussa olleen veden aggressiivisesti päällemme noin metrin päästä meistä. Onneksi vesi ei ollut polttavan

kuumaa. Joka tapauksessa teko oli ruma ja nöyryyttävä. Tyrmistys oli melkoinen. Henkilö poistui löylyhuoneesta ja jäimme kaverini sekä toisen nukkumassa olleen ja nyt heränneen henkilön kanssa ihmettelemään, mistä oikein oli kysymys.

Käytös oli todella kovin kaukana Vaskiniemessä totutusta leppoisasta hengestä. Jos meidän hiljainen puheemme ja kuis-kailumme häiritsivät, niin olisipa ollut hurjan paljon mukavampi tapa asiallisesti huomauttaa asiasta ja pyytää, että voisimmeko olla täysin hiljaa lauteilla, jolloin olisimme voineet vaikka siirtyä toiseen saunaan.

Hiljaiseksihan moinen käytös joksikin aikaa veti.

Hetken siinä asiaa sulateltuamme samaiseen hiljaiseen ykkössaunaan tuli isä kahden alle kouluikäisen vilkkaan lapsensa kanssa. Olipa rentouttavaa kuunnella sitä lasten saunariemua ja tohinaa ja samalla taas palata normaaliin Vaskiniemen henkeen!

Ja sille tiukkapipoiselle ”hyökkääjälle” voisin suositella, että seuraavalla kerralla palmikoisi leukapartansa vähän löysemmälle, ettei liika kireys aiheuttaisi enempää ylilyöntejä.

NIMIM. HARMI JUTTU

TEE HUOMIOIMISESTA OSA KASVUSTRATEGIAASI

Kampanjatuotteet,
brandivaatteet ja
liikelahjat Griipistä.

Griippi ideoi, suunnittelee
ja toimittaa puolestasi.

Ota yhteyttä!
www.griippi.fi
p. 02- 251 6611

Australian uusi yhdistys aloitti aktiivisesti

Saunatapahtumien mainontaa Saksassa.

Saunaliitto on saanut vuoden aikana muutaman jäsenen lisää ja varsinaisten jäsenten määrä on 20. Lisäksi tukijäseniä on viisi eli jäsenmäärä on moninkertaistunut vuodesta 2010.

Australiassa saunasta ja ISA:n toiminnasta innostuneina muutamat henkilöt perustivat Australian Sauna Yhdistyksen, ASBA:n joka onkin toiminut todella aktiivisesti. ASBA:n kanssa on sovittu jo alustavasti vierailusta Suomeen ja Baltian maihin sekä saunatiedostojen kokoamisesta. Ehkä saamme sovitettua vierailun ensi vuoden juhla-kauteen.

“Asian Interbadiin” eli Kiinan Kantoniin messuille toukokuussa osallistui ennätysmäärä sekä näytteilleasettajia että yleisöä. Saunatoimijoita oli pai-

kalla kymmenkunta. ISA:n jäseneksi liittynyt, Filippiineillä toimiva Sawo oli vahvasti esillä uudella kiuasvalikollaan. Osasto herätti runsaasti kiinnostusta ja paikalla olleet kymmenkunta Sawon edustajaa saivat kertoa Sawon tuotteista täydet päivät.

Saunaseminaarissa esittelin eurooppalaista ja suomalaista saunaa kohtalaisen suurelle kiinalaisyleisölle.

Paikallinen Sauna and Bath -lehti kirjoitti sekä Sawosta, Helosta, ISA:sta että saunoista varsin laajasti myös englanniksi.

Paikallinen Keya -sauna esitteli osastollaan myös puulämmitteisen kiukaan, joka muistutti IKI:n varhaisia malleja. Kiukaalle haetaan CE-hyväksyntää, jotta kiuas kelpaa myös EU:n markkinoille. Keya-sauna on ISA:n jäsen.

Joka toinen vuosi järjestettävät Interbad-messut pidettiin syyskuun lopulla Stuttgartissa. Paikalla oli tavan mukaan tärkeimmät sauna-alan toimijat. Suomesta oli mukana kymmenkunta yritystä, joista suurin osa oli yhteisosastolla. Ensimmäistä kertaa saatiin kokoon myös lehdistömateriaali ja pidettiin avajaispäivänä lehdistötilaisuus.

Saksan Sauna Bund järjesti myös vanhaan tapaan kaksipäiväisen Sauna Impulse -seminaarin sekä perinteisen Suomi-illan. ♦

Hyviä syyslöylyjä kaikille!

RISTO ELOMAA
Puheenjohtaja

Saunamestareita jo 20 vuotta

Saunamestari Kilta ry on virallisesti perustettu viime vuonna, mutta oikeasti Saunamestareita on nimetty jo vuodesta 1996.

— **S**aunamestarit toimivat yhteenliittymänä vuoteen 2015. Silloin julkaistiin saunaseurat.fi -sivusto, joten oli aika rekisteröidä yhdistys, puheenjohtaja Pekka Paasonen kertoo.

Killan tarkoituksena on yhdistää, edistää ja ylläpitää suomalaista saunaharrastusta ja saunakulttuurin tietämystä sekä levittää näiden asioiden harrastusta saunatoimintaan.

Ensimmäinen Saunamestarin arvonimen sai Eero Välikangas. Yhdistyksen säännöt mahdollistavat nyt

tarvittaessa myös kaksi uutta jäsentä. Näin tehtiinkin tänä vuonna, kun uusiksi mestareiksi kutsuttiin Suomen Saunaseuran varapuheenjohtaja Jussi Niemelä ja mm. Vuoden 2014 savusaunan rakentaja ja siitä kirjan kirjoittanut Juha Telkkinen. Jäseniä on nyt 19.

Aikaisemmin Ikaalisten Löylynlyöjät ry ja Saunamestarit valitsivat uuden jäsenen. Nyt Saunamestarit valitsevat

uudet arvonimen saajat ja päätös julkistetaan perinteisellä tavalla Ikaalisten Saunafestivaaleilla vuosittain.

– Uusilta jäsenehdokailta vaaditaan aktiivista toimintaa sauna-alalla ja yhdistyksen toiminnan tarkoitukseen kirjattujen kriteereiden täyttämistä. Pelkkä aktiivisuus lauteiden kuluttajana ei riitä. Ehdokas sitoutuu myös

omalla toiminnallaan edistämään suomalaista saunakulttuuria, Pekka Paasonen sanoo. ✦

saunaseurat.fi -sivustolla on kalenteri kaikille avoimista saunatapahtumista, yrittäjille sivustolla ilmoittaminen on ilmaista.

N2 Helsinki on strategisen ja luovan suunnittelun konserni. Autamme yrityksiä brändien luomisessa, markkinointiviestinnässä ja käyttäjäkokemusten suunnittelussa.

**KATSO MARKKINOINTIASI
UUDESTA KULMASTA**

With Light Steam

– amerikkalainen rakastui venäläiseen saunaan

Kun nuori amerikkalainen toimittaja lähti vuonna 1996 etsimään itseään Venäjälle, hän arveli palaavansa pian takaisin Yhdysvaltoihin. Hän ei aavistanut viettävänsä Moskovan nopeasti muuttuvassa ilmapiirissä kaksitoista vuotta ennen paluutaan. Hän ei myöskään aavistanut rakastuvansa viehättäviä venäjättäriä palavammin kuumana käyvään venäläiseen saunaan eli banjaan.

Bryon MacWilliamsin omaelämänkerrallinen esikoisteos *With Light Steam* julkaistiin Illinoisissa 2014. Entinen Venäjän kirjeenvaihtaja kertoo teoksessaan matkastaan venäläisen saunakulttuurin ja -verkostojen syövereissä. Kirja koostuu saunamatkakertomuksista, joiden välillä nuori mies ehtii rehvakkaaseen sävyyn luettele-

maan vierestään yksi kerrallaan poistuvien naisten etunimiä.

Kirjailija on nimennyt kirjan luvut venäläisten saunan merkitystä yleistävien lausuntojen mukaan; ”/sauna on kaikki/filosofia/pyhä/yhteisö/”. Jokainen luku avaa näkökulman erilaiseen saunaan ja sen merkitykseen nyky-Venäjällä. Kirjan ansiot ovat yksityiskohtaisessa venäläisten saunatapojen kuvailussa.

Banjojen kirjo on nimittäin suuri. MacWilliams kertoo ahtaista ja ruuhkaisista edelleen toimivista neuvostosaunoista Moskovassa. Hän kirjoittaa myös yksinäisistä luksus- tai trofeesaunoista Uralin toisella puolella sekä epätoivoisen vaikeasta matkastaan venäläiseen ”mustaan banjaan” eli savusaunaan.

Itseeni eniten kirjassa vetosi sen välittämä kuva monimuotoisesta, dogmeja kaihtavasta ja asialleen omistautuneesta saunakulttuurista. Erityisen kiinnostavaa oli venäläistä saunakokemusta rikastavan vihtomiskulttuurin todella monipuolinen ja yksityiskohdainen kuvailu. Se sai suomalaiset vastatoimet tuntumaan alkeellisille!

Saunakokemusten lisäksi kirjaa väreivät sinne tänne ripotellut saunahistorian tietopalat. Näitä mies oli ennen FSB:n maastapoistumisvihjeitä käynyt Venäjän valtionkirjastossa poimimassa vanhoista venäjänkielisistä lähteistä. Ne on kirjassa myös listattu.

Kirja ei ole kaunokirjallisuuden merkkipaalu ja sisältää joitakin epäuskottavia yksityiskohtia. Tästä huolimatta se on suositeltava viihdyttävä ja

VALMISTAMME KIUKAITA

SAVUSAUNOIHIN

YLEISIIN SAUNOIHIN

RYHMÄSAUNOIHIN

Kiukaittemme sisusta valmistetaan parhaista tulenkestävistä materiaaleista ja ulkokuori voidaan vuorata vaikka luonnonkivistä. Kiukaamme voidaan lämmittää puulla tai pelleiteillä.

myynti@refrak.fi

Puh: 010 4204050

Moskovolainen löylymestari Grisha vihtoineen

helppo englanninkielinen teos saunan ystäville. Samalla Suomessa kirjaa lukiessaan voi pitää itseään onnekaana, kun ei kirjailijan tavoin tarinan lopuksi joudu pysyvästi eroon suuresta rakkaudesta. ♦

Kirja on tilattavissa useista suomenkielisistä verkkokaupoista, kts. <http://saunologia.fi/blogi/macwilliams>

Juha Telkkinen esitelmöi syyskokouksen aluksi aiheesta

Hyvän savusaunan teesit

Saunakirjailija Juha Telkkinen voitti Suomen paras savusauna-kilpailun vuonna 2014 itse suunnittelemlaan ja toteuttamallaan savusaunalla. Hän kirjoitti aiheesta mielenkiintoisen ja käytännönläheisen kirjan.

Tule kuuntelemaan Juha Telkkisen esitys syyskokoukseen 23.11.! Ilmoittautuminen klo 17.00, Juha Telkkisen esittelmä klo 17.30 ja kokous alkaa klo 18.00

Varsinainen kokouskutsu lehden sivulla 31.

Saunakirjailija Juha Telkkinen.

Cygate takaa
turvalliset löylyt!

 Cygate

Kesämuistoja saunarunoissa

Kirjailija Heikki Niska lähetti pari sauna-aiheista runoan tuomaan syksyyn vielä tuulahduksen kesästä. Runot julkaistaan hänen 16. kirjassaan Lystisaaren kesä (Schildts & Söderströms, kevät 2017).

Saunailta

Ilmassa on savun tuoksua,
siispä saunaan täyttää juoksua!
Isä heittää löylyä,
Vielä, vielä! Ville vaatii.
Eikä, eikä! Siiri kieltää.
Äiti vihtoo, kiuas on
vesihiisi, hurjapää,
ssih, ssih,
se sihahtaa ja sähähtää.

Me pinkaistaan
veteen vilpoisaan.
Ville menee molskis
ja polskis,
isä kelluu selällään,
Siiri pesee nukan pään.
Äiti kuistilta vilkuttaa:
Täällä on makkaraa!

Kun sauna on enää haalea,
sisään luikkii kisu vaalea.
Se lauteilla loikoilee
ja hiljaa hyrisee.

Keijun amme

Meri keijulle
simpukankuoren toi,
kuutamolla oi!

Tyttö on nyt ylpeä,
kun on amme
jossa kylpeä.

Muutamme tiedon taidoksi ja toiminnaksi.

Kiinkon ratkaisukeskeiset ajankohtaiskoulutukset sekä tutkinto- ja pätevyyskoulutukset ovat alan huippua. Tarjontamme ohjaa vahvasti työelämälähtöisyys ja kouluttajamme edustavat alan parasta asiantuntemusta.

Kiinko on kiinteistö- ja rakennusalan johtava kouluttaja. Järjestämme vuosittain yli 130 julkista ja yrityskohtaista tutkinto-, ajankohtaiskoulutus- ja valmennustilaisuutta, joihin osallistuu yhteensä yli 6 000 henkilöä. Olemme kouluttaneet alaa vuodesta 1978, lähes 40 vuotta.

Tutustu koulutuksiimme www.kiinko.fi

Näin uutisoitiin saunojen maailmanvalloitusta 50 vuotta sitten.

Myyntiyhdistys Puutalosta kerrottiin, että Ruotsiin ja Peruun solmittujen vientikauppojen lisäksi on Ranskaan myyty tänä vuonna yli 200 ns. sisäänrakennettua saunaa.

Erikoistarkoituksiin on luettava viisi saunaa Hong Kongiin sikäläiseen kauneussalonkiin sekä Persian hoviin ja Safari-hotelliin Keniaan toimitetut saunat.

Kooltaan pienet (2 x 2 x 2 metriä), mutta sitäkin aidommat suomalaiset saunat ovat saaneet uuden, lupaavan sillanpääaseman Keski-Eurooppaan, missä suuri mei-

käläinen huonekalualan yritys ryhtyi myymään niitä kuluvan vuoden alussa.

Kylpytavoistamme kiinnostunut länsisaksalainen voi rakennuttaa tällaisen saunan vaikkapa talonsa kellariin noin 3.200 suomen markkaa vastaavalla hinnalla, eli toisin sanoen samalla summalla, joka häneltä menisi modernin nahkaisen olohuoneen kaluston hankkimiseen.

Askon myyntiverkosto on Länsi-Saksassa jo melko tehokas. Entisen kuuden myymälän lisäksi on kuluva vuonna saatu myyntipisteet Bremeniin ja Länsi-Berliiniin. Pääasiallisina esteinä länsisaksalaisella myyntisaralla ovat korkeat tullit, jotka rasittavat EEC:n ulkopuolella

olevan Suomen tuotteita.

Birminghamin yliopisto on ehättänyt ensimmäisenä englantilaisena yliopistona hankkimaan suomalaisen saunan.

Saunan voittokulku Englannissa jatkuu ja lähiaikoina avataan yleisölle Walsallissa Keski-Englannissa kaksi saunaa, jotka on toimitettu Suomesta. Suomalainen sauna muodikkaassa Knightsbridgen kaupunginosassa Lontoossa on osoittautunut hyväksi liikeyritykseksi ja kävijöiden määrä on jatkuvasti kasvanut.

Olkaapa hyvä!

Keittiö, tilausravintola Rouhi, saunat, kokoustilat, terassi, ja tilausristeilyt Serena ja Wilma...

M/S Serena

M/S Wilma

JOKIASEMA
Hasanniementie 3
JOENSUU
info@jokiasema.fi

70
VUOTTA
Onnea Suomen
saunaseura
t: jokiasema

Muistetaan hyvä tavat

SAUNASSAKIN!

Hyvät tavat ovat aina arvossaan. Saunaseuran saunoissa noudatetaan perinteisiä, kohteliaita, suomalaisia saunatapoja, joiden perustana on toisten saunarauhan kunnioittaminen. Saunaseuran johtokunta on hyväksynyt tusinan neuvon listan, jota noudattamalla kaikki viihtyvät Saunatalolla.

- 1. Saunaseuran saunat on tarkoitettu jäsenten käyttöön. Jäsen saa tuoda kerralla 1-2 vierastaan. Esitä tullessasi jäsenkorttisi kassalla ja kirjaa myös vieraasi. Sulje kännykkäsi.*
- 2. Uuden jäsenen suosittelijan tai muun kokeneen jäsenen velvollisuus on opastaa tulokasta ensimmäisillä saunakerroilla.*
- 3. Käytä aina laudeliinaa saunoissa ja ulkoterassilla, muissa tiloissa käytä kylpypyyhettä tai -takkia.*
- 4. Ennen löylyyn menemistä suihkuttele pois päivän pölyt ja voimakkaat hajusteet. Älä käytä hajusteita pukuhuoneissa.*
- 5. Löylykilpailut eivät kuulu Saunaseuraan, huomaavaisuus kylläkin.*
- 6. Saunoissa keskustellaan vain yleisistä aiheista, joihin jokainen voi osallistua.*
- 7. Sauna 1 (Aino) on omistettu rauhaan saunomiseen. Huomioi tämä hiljaisella käytöksellä.*
- 8. Saunat ovat eri lämpöiset niiden luonteen mukaisesti. Älä muuta niiden lämpötilaa esimerkiksi pitämällä löylyluukkua pitkään auki.*
- 9. Vihtominen on sallittua saunoissa 2 (Väinö), 3 (Louhi) ja 5 (Sampo).*
- 10. Uituasi älä unohda laudeliinaa laiturille. Se voi aiheuttaa turhaa hämminkiä.*
- 11. Juomat ja ruoat on nautittava Saunatalon tiloissa. Palauta käytetyt astiat keittiöön.*
- 12. Huolehdi osaltasi tilojemme siisteydestä.*

Kiitos huomaavaisuudestasi!

Suomen Saunaseuran uudet jäsenet, hyväksytty syyskuussa

NIMI	TITTELI	NIMI	TITTELI
ALCENIUS JIM	Toimitusjohtaja	MATTILA TUOMAS	Toimitusjohtaja, OTK, MBA
ANT-WUORINEN MARTTI	Rajavartiolihtarkastaja, varatuomari	MELLANEN LIISA	HLT, erikoishammaslääkäri
ARCISZ ERIKA	Eriyislastentarhanopettaja	MEURONEN PÄIVI	Taiteen maisteri, sisustusarkkitehti SIO
ARPONEN ARI-PEKKA	Senior Quality Consultant	MIETTINEN KARRI	Muusikko
BANGEMANN TOM	Senior Vice President	MOISIO HARRI	Toimittaja
BARNARD WERNER	"Architect & interior designer"	MUTKA RAIN	Hallintopäällikkö
BLICK OLA	Ravintolatyöntekijä	MÄKINEN KAI	Yrittäjä
CHARPENTIER PAUL	Yrittäjä	NEERGAARD TROND	Sales Director
EEROLA MIKKO	KTM	NUUTINEN JUHA	Liikkeenjohdon konsultti, projektipäällikkö
ELO TOMMI	Diplomi-insinööri	PELTONIEMI PIA	Rahoituspäällikkö, OTM, EMBA
FAGERLUND SEBASTIAN	Säveltäjä	PERNET PASCAL	Partner
HAGMAN NIKLAS	Jääkiekkoilija	PETTERSSON PAUL	Head of Sales
HETEMÄKI TUUKKA	KTM	PITKÄPAAASI ALEKSANDRA	MuM
HUOVILA HELI	Peruskoulun opettaja	PYYKKÖNEN SALLA	FM
HYVÄRINEN REIJA	Viestintäjohtaja	RAJATALO KIMMO	Senior Legal Counsel
HYVÖNEN ESA	Pastori	RAKI JONI	Toimitusjohtaja
HÄTINEN JUHA	Lehtori	RÄSÄNEN KAI	Varatuomari
IHALAINEN TUUKKA	Yrittäjä	SALOVAARA PAULA	Toimittaja
KAMMONEN EVELIINA	Opiskelija	SAMALETDIN ADILE	Myyntineuvottelija
KARPPINEN KRISTIINA	Eläkeläinen	SAUKKO ANNA-KAISA	Yrittäjä
KATAJISTO MIKO JALMARI	Sosiaalineuvos	SINISALO AUNE MARIA	Diplomi-insinööri
KAUTTU TEEMU	Asianajaja	SMOLANDER JUHA-PEKKA	Johtaja
KEKKONEN EEVA	Johtava konsultti	SOININEN SAMI	Tuoteryhmäpäällikkö, DI
KIVIMÄKI OTSO	Yrittäjä	SOININEN TIMO	Toimitusjohtaja
KIVINEN TERHI	Viestintäjohtaja	TAINIO MIKKO	Ekonomi
KONTTINEN JUHA	Lehtori	TAKALA PILVI	Lakimies
KORTELAINE KAI	Business Manager	TARKOMA ELISE	FK, KM, äidinkielen ja kirjallisuuden lehtori
KUMPULAINEN AULI	Diplomi-insinööri	TIIPPANA MIKKO	Insinööri
KURKI VISA ANTON JULIUS	OTM, väitöskirjatutkija	TOIVONEN JUKKA	Johtava ylläkäri, varatoimitusjohtaja
KYRÖ JORMA	Toimitusjohtaja	UTRIAINEN ANU	Taidehistorian maisteri
KÄRKKÄINEN KIMMO	Talusojohtaja	UUSITALO VILLE	Kapteeni
LAHTI JOHANNA	Apulaisjohtaja	VALONEN HELI	Kehityspäällikkö
LAIN EHEKKI 2	Myynti	VEPSÄLÄINEN PERTTI	Johtaja ICT Infrastrukturi
LAITINEN TARJA	Lääkäri	WICKHOLM BERNDT	KTM, eMBA
LEHTINEN JUSSI	Asianajaja	VOUTILAINEN VILHO	Opiskelija
LEIVO MATTI	Toimitusjohtaja	VOUHULA EERO	VTK
MATTILA JOONAS	Kokki		

Sauna-lehti 4/16

- Ilmestyy joulukuussa, pian itsenäisyyspäivän jälkeen
- Monipuolinen sisältö, jossa valmistaudutaan jo Saunaseuran tulevaan juhlavuoteen
- Lehden liitteenä vuoden 2017 seinäkalenteri
- Toimituksellinen aineisto 25.10. lehti@sauna.fi
- Ilmoitustilan varaukset 17.11. ja aineistot 25.11. mennessä
 - Kristian Miettinen
 - gsm 0400 225 885
 - aurinia@kolumbus.fi

Suomen Saunaseura Ry www.sauna.fi

Vaskiniementie 10, 00200 Helsinki

Saunojen aukioloajat

Miehet

tiistai ja perjantai: klo 13.00–21.00
 keskiviikko: klo 13.00–22.00
 jaetut lauantait: klo 12.00–16.30,
 viimeinen sisäänpääsy klo 15.45
 muut lauantait: klo 12.00–19.00

Naiset

maanantai, paitsi kuukauden ensimmäinen:
 klo 13.00–21.00
 torstai: klo 13.00–22.00
 jaetut lauantait: klo 17.00–20.30

Jaetut lauantait

Kuukauden ensimmäiset sekä elokuun ja joulukuun lauantait ovat jaettuja.

Kassan puhelinnumero: 050 372 4167 saunojen aukioloaikoina

Poikkeukset aukioloaikoihin

Saunatalo on kiinni pyhien aattopäivinä (pl. jouluaatto), arkipyhäisin ja uutena vuotena:

Saunatalo on suljettu pyhäinpäivänä 5.11., itsenäisyyspäivänä 6.11., joulupäivinä 25. ja 26.12., uutena vuonna 31.12. ja 1.1.

Toimisto

Toimiston puhelinajat ovat ma-to klo 10.00–12.00

Toiminnanjohtaja Katariina Styrmann

050 371 8178, tj@sauna.fi

Lämmittäjä, kiinteistöhuolto Ari-Pekka Paavola

050 372 7648, a-p.paavola@sauna.fi

Päätoimittaja Leena-Kaisa Simola

0500 80 10 40, lehti@sauna.fi

Saunaseuran johtokunta

Tuomas Lehtonen, pj.

Tutkimus- ja kulttuuritoimikunnan pj
040 560 9879, tuomas.lehtonen@finlit.fi

Jussi Niemelä, varapj.

050 506 1999, jussi.p.niemela@gmail.com

Mikko Fritze

050 449 9433, mikkofritze@gmail.com

Antti Lavonen

Taloustoimikunnan pj
0400 299 088, alavonen@gmail.com

Jarmo Lehtola

050 4432082, jarmo.lehtola@kolumbus.fi

Katri Makkonen

Viestintätoimikunnan pj
040 5603103, katri.makkonen@gmail.com

Petteri Ormio

Sauna-lehden toimitusneuvoston pj
050 467 0474, petteri@ormio.fi

Hannu Saintula

050 559 9557, hannu.saintula@pp.inet.fi

Gina Sundgrén

Kunnossapitotoimikunnan pj
050 593 2800, gina.sundgren@ymparistosuunnittelu.com

Antti Säiläki

0400 241 114, antti.sailakivi@hpplaw.fi

Jäsen- ja saunamaksut, oheispalvelut ja niiden hinnastot sekä paljon lisää tietoa seuran toiminnasta:

www.sauna.fi

SUOMEN SAUNASEURA
 FINSKA BASTUSÄLLSKAPET
 THE FINNISH SAUNA SOCIETY

Hankasuontie 5, 00390 Helsinki
 09 6150 0315, 040 7410 042
www.lainas.fi

#DontCrackUnderPressure

TAG Heuer

SWISS AVANT-GARDE SINCE 1860

MONACO CALIBRE 11 AUTOMATIC CHRONOGRAPH

Steve McQueen's legacy is timeless. More than an actor, more than a pilot, he became a legend. Like TAG Heuer, he defined himself beyond standards and never cracked under pressure.

. AUA1

E 200 d T A Business kokonaishinta alk. 53 303,89 € (sis. alv:n, arvioitun autoveron ja toimituskulut 600 €). Vapaa autoetu 960 €/kk, käyttöetu 795 €/kk. CO₂-päästöt 109 g/km, EU-keskikulutus 4,2 l/100 km. Huolenpito-sopimus 3 vuodeksi kiinteällä kk-maksulla alk. 33 €/kk. Kuvan auto lisävarustein. Ajotietokoneen kieli: englanti.

Masterpiece of Intelligence. Uusi E-sarjan farmari – ajatuksen edellä.

Uusi E-sarjan farmari on varustettu useilla älykkäillä turvallisuutta edistävillä ratkaisulla. Yksi niistä on edistyksellinen PRE-SAFE Sound® -turvajärjestelmä, joka kykenee ainutlaatuisella tavalla valmistamaan matkustajien kuuloaistin koville äänille mahdollisessa ääritilanteessa. Tutustu tarkemmin uuden E-sarjan innovatiivisuutta kuvaaviin videoihin osoitteessa **mercedes-benz.fi** tai YouTube-kanavallamme.

Nyt ensiesittelyssä.

Mercedes-Benz Suomi

@mbsuomi

Mercedes-Benz Suomi

Mercedes-Benz

The best or nothing.

